ԺԳ. ՏԱՐԻ 3581 (Ն. Տ.) 1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1896 20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1896 17 ՇԱՊԱՆ 1313 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ՅԱ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آرهولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Վաճառական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրուածք ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան տպագրական մելաններով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ԴԱՌՆՈՒԹԻՒՆ

Մեր մէջը չէ միայն որ տաղանդաւոր արուեստագէտներ չքաւորութեան մէջ կը մեռնին ու անխնամ կը մնայ իրենց գերեզմանը։ Ֆրէտէրիք Լըմէդրի մահուան քսանամեակին առթիւ, կը խորհուի այդ նշանաւոր դերասանին անունը տալ Բարիզի Պոնտի փողոցին, ուրկէ թիւ 15 տան մէջ մեռաւ 1876 յունուար 26ին, լքուած եւ աղքատ։ Ֆրանսուա Քօբէ կ'առաջարկէ որ կիսանդրի մը կանգնուի անոր գերեզմանին վրայ որ անզարդ ու անյիշատակ լքուած է. բանաստեղծին այս հրաւէրը համակրական ընդունելութիւն կը գտնէ եւ շատեր նամակով յայտնած են արդէն իրենց պատրաստակամութիւնն՝ այդ խորհուրդին իրագործման նպաստելու համար։

Ֆրէտէրիք Լըմէդրի վերջին վայրկեանները շատ դառն եղած էին. բեմական այդ մեծ աշխատաւորը իր մահէն քանի մը օր առաջ, հիւանդութեան անկողնին մէջ, նամակ մը կը ստանար տանտիրոջմէն որ կը սպառնար դուրս ձգել զինքը՝ եթէ վարձքը չի վճարէ որ մեծ գումար մը չէր. գիտէ՞ր արդեօք խեղճ արուեստագէտը, որ իր կենդանութեանը ատեն զինքը մեծարողները, ինչպէ՛ս պիտի պատուէին զինքը իր մահէն ետք։ Փառաւոր յուղարկաւորութիւն մը կատարուեցաւ, յոգնախուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ, եւ դագաղին ծայրերէն մէկը բռնած էր Վիքդոր Հիւկօ։ Եթէ, այդ առթիւ նուիրուած ծաղկեպսակներու ծախքին մէկ փոքր մասը խօսք իրեն ղրկուած ըլլար, որ՝ արուեստագէտի հպարտութիւնով կը ծածկէր իր չքաւորութիւնը, թերեւս կեանքը երկարէր կամ գոնէ հանգիստ մեռնէր։

Կեանքի եւ մահուան միջեւ երեւցած այս հեգնութիւնը եւ հակասութիւնը ֆրանսացի դերասանին դագաղին շուրջը միայն չկար երեւան. բանաստեղծներու, արուեստագէտներու, գրագէտներու շատին տխուր ճակատագիրն եղած է այն. եւ խշտեակի մը վրայ, անտուն ու անդարման մեռնողներ՝ իշխանավայել թաղումներու արժանացեր են։

Ֆ. Լըմէդր, փայլուն ու յաղթական ասպարէզ մը բոլորելէ ետք, ոչ միայն մատնուեցաւ ամեն տեսակ վիշտերու, այլ եւ նիւթական նեղութիւններու։ Ո՞վ պիտի հաւատար ասոր, լսելով Թշուառներու հեղինակը որ «դարուս, եւ թերեւս ամեն ժամանակներու մեծագոյն դերասանը» կը հռչակէր զանիկայ, իր գերեզմանին առջեւ։ Եւ արդարեւ, Ֆրէտէրիք Լըմէդր ամենաբարձր ու նրբին արուեստով կը մարմնացունէր ժողովրդական տիպարներ. անոր բոլոր կարողութիւնները ու բոլոր շնորհալիութիւններն ունէր. ողբերգութիւնն ու զաւեշտն էր միանգամայն։ Ասկէց առաջ կուգար իր արուեստին գերակշռութիւնը. ահարկուն կը խառնէր ծիծաղին հետ։

Վիքդոր Հիւկոյէ ետք, որ իր պերճախօս լեզուով դամբանական մը արտասանեց, Մօնէ-Սիւլլի, հռչակաւոր ողբերգուն, Ժան-Ռիշբէնի մէկ քերթուածը կարդաց։ Եւ սակայն, այս փառաւոր յուղարկաւորութենէն չորս ամիս ետքը, երբ ի վաճառ կը հանէին տարաբաղդ արուեստագէտին հանդերձեղէնները, գիրքերը, ձեռագիրները, նամակները, ոչ ոք տեղէն կը շարժէր երթալ յիշատակ մը ունենալու համար։ Ճակատագրային դժբաղդութեան մը վերջին հարուածն էր այս։ 1873ին, Ֆ. Լըմէդրի կենդանութեանը, իր տաղանդին վրայ սքանչացողներ ձեռնարկած էին թատերական ներկայացում մը կազմակերպելու անոր ի նպաստ. այնքան արգելքներ ելան եւ այնպիսի դժուարութիւններ, որ 1876 յունուար 30ին միայն կարելի եղաւ ծանուցանել ներկայացումը, այսինքն դերասանին մահէն չորս օր առաջ։ Իր անձնուէր բարեկամներէն Պ. Հանրի Լըբօնդ յուզիչ շեշտերով կը պատմէ այս ամենը. իրեն համար, ի սկզբան, շատ դիւրին երեւցած էր հանրային կարեկցութեանը կոչում ընել, թշուառութենէ ազատելու համար Ֆրէտէրիքի պէս ծանօթ մարդ մը. իրականութիւնը հակառակ արգելք տուաւ։ Գահ մը, 1873 էն 1876ի միջոցին, արուեստագէտը ուզեց իր յաղթական օրերն յիշել եւ հակառակ հիւանդութեանը որ կը կրծէր զինքը, բեմ ելաւ. ա՛լ ինքզինքէն ստուերը միայն մնացած էր. երբեմն յանկարծական ցոլացումներ կունենար որոնք հանդիսականները կը ցնցէին, ինչպէս իր կայտառ օրերուն մէջ. մինչեւ 1875ի յունուարը խաղաց։ Սրտաշարժ էր տեսնել, կը նկարագրեն, ծերունի արուեստագէտը որ հիւանդութեանը դէմ կը մաքառէր դեռ կանգուն մնալու համար, երբ ա՛լ հանգիստի պէտք ունէր. բայց ուժերը սպառած էին եւ դառնութեամբ հեռացաւ բեմէն որուն յիսուն ութ տարի ծառայած էր այնքան պատուաբեր կերպով։ — «Կրնա՞մ գիտնալ թէ ո՛ւր պիտի պառկիմ քանի մը օրէն, պառկիլ բայց ո՛չ քնանալ, վասն զի ա՛լ չեմ գիտեր թէ քնանալն ի՛նչ բան է», իր վերջին նամակներէն մէկուն մէջ կը գրէր այս տողերը ան որ Քին դերասանի, Տօն Սէզարի, Ռօպէր Մաքէրի, Պիւրիտանի եւ ուրիշ նշանաւոր դերերու ստեղծիչը եղած էր թատերական աշխարհին մէջ։

Ըսենք, թէ Ադամեան նուազ դժբաղդ եղաւ հիւանդանոցի մը խղճալիկ խուցին մէջ, գթութեան քոյրերու խնամքին տակ անցունելով իր կեանքին վերջին շաբաթները եւ ընդունելով բարեկամներու այցելութիւններ ու նամակներ որոնք քիչ շատ սփոփեցին զինքը։

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Պատեհութիւնը առաջին անգամ անցեալները ներկայացուց ինծի՛ անձամբ գնահատելու բարերար ազդեցութիւնը մանկապարտէզի դրութեան եւ սքանչացայ այդ նոր արդիւնքին վրայ։ Հոգեբանական զարմանալի երեւոյթով մը, անմիջապէս աչքիս առջեւ պատկերացաւ այն ձախորդ կրթութիւնը զոր մեր ծնողքներն ասկից մինչեւ տասը տարի առաջ բանադատած էին մեզ առնելու հեղձուցիչ ու անհանդուրժելի մթնոլորտի մը մէջ, այնքան յեղյեղուած վարժէ՜ք տա՜-տա՜ն, եւ յետոյ ասկից վար չմնացող ծաղկոցը ազգային վարժարաններուն մէջ։

Երբ անցեալ շաբաթ օր տեսայ թէ երեք տարեկանէն մինչեւ տասներկու տարեկան երկսեռ մանուկներ ի՛նչ զուարթ, խնդութեամբ, կայտառ կերպով կը ներկայանային բազմաթիւ հանդիսականներու, եւ ի՛նչ անկաշկանդ համարձակութեամբ կերգէին ու կը խօսէին, չկրցայ ըսելով մանուկ ըլլալու անսահման փափագ մը ունեցայ, միմիայն վայելելու համար այդ երջանիկ ու ծաղկեցնող կրթութեան կենսաւէտ բարիքներն ու հաճոյքները։

Մեզ համար յոյժ նշանակալից է այն թուականն ուր մեր մանկութիւնը կրթութեան տեսակէտով գտաւ իր փրկութիւնը մանկապարտէզներու հաստատութեամբ։ Հոգեկան ու մտաւորական ի՛նչ երեւոյթներէ որ կ'անցնի երկար տարիներ մութ, նեղ, խոնաւ խուցի մը մէջ փակուած մարդ մը երբ յանկարծ գտնուի արեւափայլ կանանչաւէտ մարմանդի մը վրայ, որուն մէջտեղէն վճիտ առու մը կ'անցնի զիլաձայն, միեւնոյն երեւոյթները ի հանդէս եկան մանկապարտէզներու պայծառ ու առողջաւէտ մթնոլորտին մէջ խայտացող երջանիկ մանկութեան վրայ։

Մինչ Պոլսոյ շատ թաղերու մէջ ազգային կամ անհատական ձեռնարկներով, արդէն շատոնց ի վեր հիմնուած էին այն ծաղկալից ու բուրումնաւէտ պարտէզները, եւ ասոնց օգուտը քիչ ժամանակուան մէջ ամեն ծնողաց կողմէ գնահատութեամբ գնահատուած էր, Հասգիւղ տակաւին իր հին դրութեան մէջ կը շարունակէր՝ իր յաւիտենական ծաղկոցովն ու վարժապետ մնալով։ Ոչ ոք միտքէն կ'անցունէր Հասգիւղի խեղճ մանկիկներն ալ ազատել այդ ամենական կրթութեան կապանքներէն, երբ օրին մէկը իմացանք թէ երկու ամերիկուհիներ յարմար շէնք մը վարձելով մանկապարտէզ բացած են. վերջապէս, Պօրտ ընկերութիւնը, Թաղեցիէն աւելի հոգածու եւ փոյթկոտ, պակասը ի նկատի առնելով, ձեռնարկած էր այդ պատուական բուլարանին մէջ ածուն փոխադրել Հասգիւղ, որպէս զի անոր մանուկներն ալ խայտան ու կրթուին այդ ճշմարիտ ծաղկոցին մէջ։ Աղմուկ եւ շփոթ չըրաւ ամենեւին. այդ օգտաւէտ գործը հանդարտ ու լուռ ի գլուխ հանուեցաւ եւ օր մը, անակնկալի մը պէս, Հասգիւղցին տեսաւ որ իր զաւակն ալ վերջապէս սկսած է վայելել այդ նորօրինակ կրթութեան բարիքները։ Զորս հինգ տարուան խուլ եւ անձանձիր աշխատութեան արդիւնքը անցեալ շաբաթ օր մէկէնմէկ դուրս ցայտեց. բողոքականներու եկեղեցիին մէջ, Պօրտ ընկերութեան մանկապարտէզին դասերը հաւաքուեցան՝ ծնունդի առթիւ փոքր հանդէս մը կազմակերպելու համար։ Հանդէսին կը նախագահէր Վեր. Ակիւիս պատուելի Ասատուրեան, պատուական անձնաւորութիւն, որուն ընտանեօք ներկայութիւնն Հասգիւղի նման անյոյս թաղի մը մէջ կրնայ բարերար աղբիւր մը համարուիլ։ Եւ արդէն տոնցեկոնիքը հրապարակաւ յայտնեցին թէ տիկին Ասատուրեան ի՛նչ ազնիւ ու վեհանձն ձեռնարկով մը ամենուն համակրանքն իրեն գրաւեց։

Այդ ժողովարանին մէջ հաւաքուած մայրեր հիացմամբ ապշութեամբ դիտեցին իրենց մանկիկներուն զուարթ, քաջ, կայտառ կեցուածքը, զրուցուածքը, երգեցողութիւնը եւ շարժումները։ Մանկապարտիզպանուհիներու փոքր երամ մը շարունակ կը դառնար մանուկներու այդ փոքր լեգէոնին շուրջը, մայրական գուրգուրանք, հոգածութիւն եւ խնամք շռայլելով անոնց։

Եւ ծնունդեան առթիւ, մանկապարտէզին տնօրէնուհին՝ Միս Քլիֆորտի կողմէ նուէրներ բաշխուեցան թէ՛ մանկապարտէզի սաներուն եւ թէ կիրակնօրեայ սանուհիներուն։ Եւ տեսնելու արժանի էր եղանակը որով այդ գողտր ու օգտակար նուէրներ բաժնուեցան, ամեն մէկ տղու նկարագրին ու նիւթական վիճակին համապատասխան կերպով, առանց առիթ տալու որ մէկը միւսին վրայ նախանձի։

Մանուկը կրթելու համար ցոյց տրուած այս սրտաբուխ եռանդին մէջ մարդասիրական զգացումին ամենէն վեհ արտայայտութիւնը կայ. մատաղ ու նորածիլ սերունդին աստիճանական զարգացման եւ եւ ուռճացման բունը կը դրուի, ուսկից ապագային պիտի բողբոջին ուժով եւ հիւթեղ ճիւղեր, որոնք քիչ քիչ պիտի արգասաւորուին ու պճնազարդուին նորանոր ծլարձակումներով բազմացաւորուած։ Ե.

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԿԵԱՆՔԸ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Քրիստոս երբ Եգիպտոսէն կուգար բնակիլ ի Գալիլիա, Յովհաննէս կ'ապրէր լեռներու ու անտառաց մէջ ճգնողական եւ հրճուանական վարուք, եւ կը պատրաստուէր իւր քարոզութեամբ պատրաստելու համար ժողովուրդը արեգական ծագման, որոյ արուսեակն էր, ուստի կ'ելնէ այդ ճգնողական կեանքէն, մէջքը կը կապէ մաշկեղէն գօտին, կը փաթթուի ծածկոյթովը զոր ուղտը կը հայթայթէր, հետը կ'առնէ մարախ ու վայրի մեղր եւ կը մտնէ Հրէաստանի անապատը. քահանային զաւակը խոյս կուտայ աշխարհի փառքերէն, անոր հաճոյքներէն. գինին ու օղին չեն զուարթացներ զինքը, նա կը փափաքի հոգւոյն հաճոյքները ունենալ, հոգւոյն շնորհքներն զգենուլ, որպէս եղած էին առաքեալք, թէեւ եղան ոմանք որ գինով կարծեցին զանոնք։

Հոն, անապատին մէջ, իւր շուրջը կը խմբուին հրեայք, թաթաւուած մեղքերու մէջ. կը գոչէ անոնց «Կեցէ՛ք պահ մը, բա՛ւ որքան հեռամուտ եղաք աշխարհի մոլութեան ու մոլորութեան, սերտեցէք ձեր կեանքին պատմութեան էջերը, մանաւանդ դուք Սադուկեցիք եւ Փարիսեցիք, դուք իժերու ծնունդներ, ինքզինքնիդ արդար կը համարիք, սակայն չարութեամբ լի էք. փառասիրութեան կը ցանկայք միայն, թողէք այդ կեանքը եւ «արարէք այսուհետեւ պտուղ արժանի ապաշխարութեան». ահա կուգայ մանուկ Յիսուս, ապաշխարեցէք, ես անոր կարապետն եմ, ես կը պատրաստեմ անոր ճամբան, Աստուծմէ առած եմ այս պաշտօնը, փրկուած անոր պէս եւ մանկութենէս Եղիսաբեթ մօրս հետ ապրած անապատին մէջ. մի՛ պարծիք ձեր նախահայրովն. մի՛ ըսէք թէ Աբրահամ ունինք, նա կարող է փրկել զձեզ. յԱստուած միայն յուսացէք, Աբրահամու եւ Իսահակայ Աստուծոյն, հաւատացէք թէ Յորդանանու այս քարերէն Աբրահամու զաւակներ կը յարուցանէ նա։

Յովհաննու քարոզութիւնէն յափշտակուած եւ ազդուած՝ բոլոր Երուսաղէմացիք եւ անոնք որ կը բնակէին Յորդանանու բոլորտիքը, կուգային կը խոստովանէին իրենց մեղքերը եւ կը մկրտուէին։

Այդ խոստովանութիւն Քրիստոնէական ապաշխարութեան խորհուրդ մը չէր, հրէական սովորութիւն ունէին որ եթէ մէկը մեղանչէր միով ինչ եւ խոստովան լինիցի զմեղսն, մատուսցէ վասն յանցանացն էգ յօրեայ որոջ կամ այծ մի յայծեաց վասն մեղացն եւ քաւեսցէ վասն նորա քահանայն ի մեղաց եւ թողցին նմա մեղքն։ Ղեւտացւոց, Ե. 5.

Հանդիսաւոր մկրտութիւնը, զոր կը կատարէր Յովհաննէս, խուռն բազմութիւն կը խմբէր իւր քով, եւ իւր ձայնը լըսելի կըլլար միշտ խոստովանող ու մկրտուող ժողովրդեան մէջ եւ անոնց՝ որ հետաքրքրութեան համար եկած էին, կըսէր. «Մկրտութիւնը, որով կը մկրտեմ զձեզ եւ դուք կը խոստովանիք ու կ'ապաշխարէք, պատրաստութիւն մ'է մեծագոյն մկրտութեան որ պիտի կատարուի ի Հոգին սուրբ եւ ի հուր», զայն պիտի շնորհէ ձեզ նա, որ պիտի գայ ինձմէ վերջը, իմ քարոզութեանս յետոյ, դուք հիմա կը խոնարհիք իմ առաջ, մինչ ես խոնարհ եմ իբր ծառայ Անոր, որ հզօրագոյն է քան զիս, այնպէս որ չեմ արժանի քակել նորա կօշիկները, հաւատացէք անոր եւ այդ հաւատքին պտուղները ցոյց տուէք, զի «ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի, հատանի եւ ի հուր արկանի»։

«Իսկ երբ արհամարհէք զինքը, չպահէք անոր պատուէրները, անոր նմանութեան հաւատքը չունենաք, պիտի ողբաք, երբ հեծանոցն ի ձեռին գայ մաքրել իւր կալը, պիտի ժողովէ ցորեանը, իւր բարի պտուղ, իւր շտեմարանը մէջ, եւ յարդը, իւր տրհամարդն ինչ պիտի այրէ անշէջ հրով»։

Յովհաննէս ուսուցանէր եւ նոցա հարցումներուն կը պատասխանէր։ Հասարակ ժողովուրդը կը հարցնէր թէ ի՛նչ պէտք է ընել իբր բարի գործ։ Յովհաննէս նկատելով որ ժողովուրդը միշտ պարտի օգնել անոնց որ աղքատ են ու կարօտ, եւ այս բան խորհուած է սիրոյ հիման վրայ, որ է եղաւ հիմն քրիստոնէութեան, անոր գլխաւոր պատուէրը զի «մեծ քան զայն այլ պատուիրան ոչ գոյ» ուստի ըսաւ. «Որ ունի երկու հանդերձ՝ տացէ զմին այնմ որ ոչն գոյցէ, եւ որ կայցէ կերակուր նոյնպէս արասցէ»։

Ո՛րքան ուրախ պիտի լինէր Յովհաննէս երբ եւ տեսնէր ժողովուրդը որ իւր երկու հանդերձէն մին կուտար աղքատին որ մերկ էր ու չքաւոր եւ մանաւանդ տեսնէր զանոնք, որ իրենց միակ հանդերձն ալ կուտային, իրենց կերակուրէն կերակուր կը հանէին անոնց, որ աղքատ էին եւ անսուաղ։

Երբ այդ սրտերը կը թրթռան սիրոյ ու գթոյ բաբախումներով հօս երկրի վրայ, հօն երկնից մէջ Արուսեակն Յովհաննէս եւ արդարութեան արեգակը Յիսուս կը բերկրին յերկինս, կը ցնծան հրեշտակք. եւ անհունութեան մէջէն կը ցօղեն անհասանելի ողորմութեան շնորհաց ցօղերն յերկիր, ողորմած գլուխներու վրայ։

Հասարակ ժողովրդէն յետոյ մաքսաւորներն ալ կուգային, բայց ոչ Սադուկեցւոց ու Փարիսեցւոց պէս. նոքա թէեւ կանիրաւէին, մեղաց մէջ կը թաթաւէին, բայց զղջալով կը հարցնէին թէ ո՛րպէս պիտի ապրին։ Յովհաննէս կուսուցանէր եւ կը հրամայէր. «Մի՛ ինչ աւելի քան զհրամայեալն առնիցէք»։

Ասոնցմէ վերջը աւելի զօրաւոր եւ աւելի ազդեցիկ դասակարգ մը կը յառաջանար Յովհաննու եւ կուզէր ուսանիլ բարւոք ապրելու եղանակը, ինչպէս պիտի ուզէր ուսանիլ ապա մեծատուն մը Քրիստոսի առջեւ խոնարհած։

Յովհաննէս գիտնալով նոցա յանցանքը, կը պատուիրէ անոնց. «Մի՛ զոք խռովեցէք եւ մի՛ զոք զրպարտեցէք, շատ լիցին ձեզ թոշակքն ձեր»։

Չափաւոր ապրեցէք, կըսէր, մի՛ զակատիք չայլութեան մէջ, որպէս զի զկանաց եւ անօրդար վաստակոց չզրկէք. գոհ եղէք այն թոշակով, որ կը տրուի ձեզ ապրելու համար՝ ձեր ծառայութեան փոխարէն։

Ժողովուրդը անոր սուրբ կեանքին սքանչելի վարդապետութեան նայելով կը խորհէին թէ արդեօք սա՞ է Քրիստոսը, չէին մտածեր թէ ըստ Եսայեայ Մարգարէին, նա ձայնն էր անապատին, որ պիտի պատրաստէր Տեառն ճանապարհը, չէին խորհեր թէ նա ղրկուած է ըստ Մաղաքեայ մարգարէին՝ «իբր հրեշտակ (պատգամաւոր) առաջի Տեառն պատրաստել զճանապարհս նորա»։

Յովհաննէս զգալով անոնց այս կասկածը, ըսաւ. «Ես չեմ Քրիստոսը, այլ առաքեալ եմ առաջի նորա»։

Փարիսեցիք գոհ չմնացին անոր այս պատասխանէն, Եղիան կամ մարգարէներէն մին կարծեցին, Յովհաննէս հերքեց անոնց այս կարծիքն ալ. այն ատեն հարցուցին. ուրեմն ինչո՞ւ կը մկրտես, քանի որ ո՛չ Քրիստոսն ես, ո՛չ Եղիա եւ ո՛չ մարգարէն. «Ես ջրով միայն կը մկրտեմ իբր նախապատրաստութիւն այն հոգւոյ մկրտութեան Քրիստոսի որ ինձմէ վերջը պիտի գայ եւ դուք չպիտի հաւատաք անոր»։

Եւ արդարեւ, գուշակուած այս մարգարէութիւնն կատարուեցաւ, իրենց գլխուն վրայ իջան վայերը, «վա՛յ ձեզ Դպրաց եւ Փարիսեցւոց կեղծաւորաց, զի տասանորդէք զանանուխ եւ զփեգենայ եւ զամենայն բանջար, եւ անցանէք զիրաւամբք եւ զսիրովն Աստուծոյ»։

Յովհաննու քարոզութեան մասին Ս. Աւետարանը աւելի բան չի գրեր. միայն դարձեալ Ղուկաս կը յաւելու թէ դեռ շատ բաներ խօսած է. «բազում եւ այլ ինչ մխիթարութեամբ աւետարանէր ժողովրդեանն»։

ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՐԻՑ

ՈՒԱՇԻՆԿԴԸՆԻ մէջ Վիքդոր Հիւկոյի արձանը կանգնելու խորհուրդ կայ, խորհրդարանի մատենադարանի շէնքին մէջ։ Ծերակոյտի անդամներէն Պ. Միշըլ առաջարկած է որ կառավարութեան կողմէ 2,000 տոլար յատկացուի արձանին պատրաստութեանը համար։ Յանձնաժողով մը կազմուած է խորհրդարանի անդամներէն, որ կերեւայ թէ նպաստաւոր ընդունելութիւն պիտի ընէ այս առաջարկին։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (56)

ԲԻԷՌ ՏԷԼՔՈՒՌ

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

—Եւ հիմակ շարունակեցէք վարուիլ ինչպէս առաջ։ Ցետոյ ուրիշ խօսելիք ունինք։

—Բայց Մաքսիմի հանդէպ ի՞նչ ընթացք բռնելու եմ։

—Ճիշդ ատոր վրայ պիտի խօսինք, միանգամայն ուրիշ ծրագրի մը վրայ յոյժ յանգուցն, որ սակայն միակ միջոցը կ'ըլլայ ոստիկանութեան ուշադրութիւնը բոլորովին խոտորեցնելու համար։

Այս խօսքերն ըսելով, անծանօթը պատին մօտեցաւ, զոր թեթեւօրէն խարշափեց, փոքր հարուածներ տալով։

—Աներկիւղ կրնաք խօսիլ, ըսաւ Պօնէօյլ, առանձին եմ, եւ դրացիներս գործաւորներ են որոնք ամբողջ օրը բացակայ են։

—Այդ դրացիները կը ճանչնա՞ք։

—Ոչ, բնաւ չեմ վախնար. գիտեմ թէ գործաւոր են, այսչափ։

—Լաւ, խօսակցինք։

Այս խօսակցութիւն երկար տեւեց, վասնզի անծանօթն երկու ժամ ետքը միայն հեռացաւ Պօնէօյլի սենեակէն։

—Այսպէս, աղէկ հասկցաք միթէ, ըսաւ մարդը, բանալով դուռը՝ մեկնելու համար... Տես, մարդ կը կրուի հոս։

Մարքիզը գլուխն երկարեց, եւ հետաքրքրութեամբ նայելով.

—Այո, ալ կողմի դրացիիս սենեակն է։

—Անպիտան կահ կարասի, ըսաւ Նիքէզ, արագ ակնարկ մը նետելով այն կահերուն վրայ զորս երկու մարդեր հոն փոխադրելու զբաղած էին։ Գրեթէ ձեռնին պէս բան մը։

—Ի՞նչ գիտցաք, հարուստ մարդեր չեն հոս եկող բնակողները։

—Այսպէս, որոշուած լմնցած է, կրկնեց մարդը երկրորդ անգամ, սեղմելով մարքիզին ձեռքը։

—Ձեր ոչ մէկ խօսքը մոռցած եմ։

—Ցտեսութիւն, վաղը տեսնուինք հոն։

—Ցտեսութիւն։

Մարքիզը նորէն գոցեց իր դուռը։

Նիքէզ, վերնագաւթակէն հեռանալու համար, պարտաւորեցաւ մէկդի քաշուիլ երկու մարդոց առջեւ որոնք զբաղած էին անկողին մը մտցնելու քովի սենեակին մէջ։ Անուշադիր կերպով նայեցաւ այդ գործողութեան, առանց նշմարելու թէ այդ երկու մարդոց մէկը արագ ակնարկ մը նետած էր իր վրայ։ Անցքը բացուելուն պէս օտարականը փութաց մեկնիլ տունէն։

. . . .

Ինչպէս ծանուցած էր Պ. տը Լօնըրէ, այն իրիկունը պարահանդէս տեղի պիտի ունենար ապարանքին սրահներուն մէջ։ Մաքսիմ եւ իր մայրը ճաշած էին Բայէն փողոցը, բոլոր իրենց սիրելիներուն հետ։

Աւելորդ է ըսել թէ Պ. Բերնըլէն ամեն օր կը տեսնէր իր սիրեկալ Նինան, որուն այդ ժամուն եւ այդ տեղ։

Մաքսիմ ջղագրգիռ էր. քանզի ելլելէն յետոյ առաջին անգամ պիտի երեւնար ընկերութեան մէջ, եւ տեսակ մը երկիւղ կը զգար մտածելով իրեն ըլլալիք ընդունելութեան վրայ։

Ալիս, գուշակելով այն զգացումները որոնք կը յուզէին իր նշանածը, ամեն խնամք կը տանէր մտքէն հեռացնելու համար զայն հանակող մտազբաղումները։

Պ. Բերնըլէն ալ մտահոգ էր։ Մերթ կը նայէր իր զաւկին որուն մտատանջութեան ինքն ալ մասնակից էր։

Վերջապէս, ընթրիքը տխուր էր քիչ մը՝ հակառակ այն զուարթութեան զոր Պ. տը Լօնըրէ կը ջանար սփռել։ Ճաշն այս պայմաններուն մէջ աւարտեցաւ։

Ալիս հեռացաւ իր բարեկամներէն եւ իր սենեակը գնաց արդուզարդը տալու։

—Քաջութի՛ւն, ըսաւ ցած ձայնով Մաքսիմին, անոր ձեռքը սեղմելով։

Երիտասարդը հառաչ մը գոցեց առանց պատասխանելու իր նշանածին, որ փութաց հեռանալ։

—Է՛հ ուրեմն, սիրելի դատաւոր, ըսաւ Պ. տը Լօնըրէ, Պ. Բերնըլէնի մօտենալով, երբ վերջին ծառան դուրս ելաւ ճաշասրահէն, գործերը ձեր ուզածին պէս առա՞ջ կ'երթա՞ն։ Շատ չեմ ուզեր կացութեան վրայ խօսիլ սիրելի աղջկանս ներկայութեանը, բայց քանի որ իր սենեակը գնաց, օգուտ քաղել կուզեմ այս վայրկեանէն ձեզ հարցափորձելու համար։

—Այո, պատասխանեց դատաւորը, կը յուսամ թէ քիչ ատենէն գոհացուցիչ լուծում մը ձեզ պիտի բերեմ։ Ուստի այս չէ զիս մտատանջողը։

—Ա՛հ, նշմարեցի ձեր մտահոգ երեւոյթը, ըսէք թէ ի՛նչ է պատճառը։

—Ձեր երեկոյթը։

—Երեկո՞յթս։

—Է՛հ, այո, Մաքսիմ հին ծանօթներու դէմ չը՞ պիտի գտնուի։ Անհամբեր եմ այս նոր տեսակցութեան արդիւնքը գիտնալու։

—Բէ՛հ, ի՛նչ արդիւնք կրնայ առաջ գալ։

—Է՛հ, ո՞վ գիտէ։ Չար լեզուները, յոռի մտքերը, հազար բան վերջապէս...

—Ներեցէք, սիրելի պարոն, մենէ ոչ ոք պիտի կրնայ տոկալ...

—Է՛հ, ոչ, մեր դատին շահուն համար չենք կրնար արգիլել զանոնք որ իրենց ուզած կերպով պիտի դատեն Մաքսիմի՝ իմ զաւկիս ընթացքը։ Կը մոռնա՞ք ուրեմն թէ իբրեւ օտարական մը նկատելու եմ զաւակս։

—Բայց ձեր այդ նրբութիւններէն բան մը չեմ հասկնար։ Գործելու մէկ եղանակ գիտեմ, այն է կտրուկ կերպով դիմել այն նպատակին որուն հասնիլ կուզեմ։ Մաքսիմ...

—Ներեցէք, ծերունի բարեկամս, ըսաւ տըքթօրը, որ մինչեւ այն ատեն չէր խօսած, մեր ընկերութեան մէջ, իր արդի կացութեամբը, ոչ ոք կը ներկայանայ երկաթով ամրացած. ասիկա պիտի ծառայէր քանի մը ապտակներ միայն կտրելու, առանց ուրիշ գործնական արդիւնքի։ Կը մոռնաք թէ մեր սիրելի Ալիսը օր մը տիկին Բերնըլէն ըլլալու կոչուած է, եւ իր կրելիք անունը պէտք չէ որ յաւիտենական տանջանք մը ըլլայ աղջկան համար։ Մեր ազնիւ բարեկամ հարցաքննիչ դատաւորը իրաւունք ունի մտատանջութիւն զգալու, զոր ես վաղանցիկ անձկութիւն կ'անուանեմ, որ սակայն իր արժէքն ունի այժմ։ Աւարտելու համար գործը որուն մեր անձը տուինք, կարեւոր է Մաքսիմը նկատել իբրեւ պարզ օտարական մը։ Բայց ասիկա չի կրնար արգիլել որ մեր սիրտը չվիրաւորուի քիչ շատ չարամիտ դիտողութիւններէն զորս կրնան ուղղել այդ դժբախտ երիտասարդին։

—Օ՛հ, մոռցայ այս վերջինը խօսել ձայնով, կը յուսամ...

—Լռութի՛ւն, ըսաւ Պ. Բերնըլէն։ Սիրելի զաւակս, որչափ ալ քիչ իրաւունք ունենամ վրադ այս պահուս, պարտաւոր եմ հնազանդիլ իմ կամքիս, եւ դուն խոկ չհասկցա՞ր ասիկա, խոնարհելով իմ առջեւս։

—Հա՛յր իմ, ըսաւ Մաքսիմ յարգանօք, ծռելով դատաւորին առջեւ։

—Զաւա՛կս, օ՛հ, զաւա՛կս, մրմնջեց Պ. Բերնըլէն, տենդօրէն սեղմելով Մաքսիմի ձեռքերը։ Կ'երդնում քեզ, ինչպէս պիտի դարմանեմ յանցանքս, միանգամայն պիտի ջնջեմ...

—Ծօ՛ւծ, չե՞նք գիտեր թէ կը սիրէ մեզի, ինչպէս կը սիրենք քեզ, ըսաւ Նինա՝ իր տարփաւորին բազուկը բռնելով։

—Օ՛հ, բարեկամներս, ըսաւ Պ. տը Լօնըրէ, փիլիսոփայ ըլլանք եւ գէթ այս հզօր առաքինութիւնն ունենանք. համբերութիւն։ Ահա թէյը կը բերեն։ Խմենք իբրեւ ճշմարիտ փափկաճաշակներ. այսինքն իբրեւ մարդեր որ կը հասկնան ամեն բանի արժէքը եւ որք իրենց բոլոր ուշադրութիւնը կը կեդրոնացնեն ներկային վրայ։ Ամեն բան իր ժամանակին. խմենք ուրեմն մեր թէյը եւ այս ըմպելիքին արժանեացը վրայ խօսինք, եթէ կուզէք։

«Քիչ յետոյ, նիւթ պիտի ունենանք, ուրիշ բաներու վրայ պիտի խօսակցինք։ Եւ քանի որ մեր պայմաններուն համաձայն, Մաքսիմ պիտի բաժնուի մենէ, ուզուած ատենը գալու համար սրահները, պահ մը մոռնանք մեր միտքը չարչարող զբաղումները։

—Է՛հ, այո, ծերունի բարեկամս իրաւունք ունի, ըսաւ տըքթօրը։

Ծառաները ներս մտնելով թէյին հետ, ընդմիջեցին այս խօսակցութիւնը։

Յայտնի է որ, Պ. տը Լօնըրէի բոլոր կեղծ զուարթութեան հակառակ, այս տեսարանին ներկաները, բանի համոզուած կ'երեւային ծերունիին պատճառաբանութիւններէն։ Ուստի, ինչ ալ ըրաւ կոմսը, թէյը գրեթէ նոյնքան տխուր եղաւ որքան եղած էր ճաշը։

Վերջապէս Մաքսիմ ոտքի ելաւ, աչքն հանդիպեցաւ Նինայի եւ Պ. Բերնըլէնի նայուածքին։

Երիտասարդն անմիջապէս ծնողացը մօտեցաւ զորս դիտեց տրամալից երեւոյթով մը։ Անոնք, ոտքի ելլալով, իրենց քաշեցին զայն, եւ առանց բառ մը արտասանելու, երեքն ալ պահ մը իրարու պլլուեցան։

—Գնա՛, սիրելի զաւակս, ըսաւ վերջապէս Նինա, ձեռքը Մաքսիմի բազկին կըլթնելով, գնա՛, եւ մի՛ յուսահատիր։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ. ՅՈՒՆՈՒԱՐ 20/1 ՓԵՏՐ. 1896

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՊՐՈՒՍՏԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ինչպէս ազգային բարեգործական կոմիտէներէն առաջ, կամ այն կոմիտէներուն հետ մէկտեղ, այժմէութիւն ստացած տնտեսական և ընկերական հարց մ'է ապրուստի խնդիրը ժողովրդեան խոնարհագոյն դասակարգերուն համար, որոց մէջ պէտք է համրենք.

Ա. — Անգործ պարկեշտ չափահասները, որք տնտեսական վերջին տագնապներուն պատճառաւ իրենց ապրուստի միջոցները բոլորովին կորուսած ըլլալով, աւուր հացի կարօտ վիճակի մէջ ինկած են, բայց չեն կրնար մուրալ, և պէտք չէ մուրան. ուստի գործ մը բռնելու են՝ համեստ օրապահիկ մը ճարելու, ընտանիք և զաւակներ պահելու համար, որոց կեանքն, որոց գոյութիւնը նուիրական պէտք է ըլլայ ո՛չ միայն իրենց ծնողաց, այլ և հասարակութեան:

Բ. — Գործերնին աւրուած խոնարհ դասու էսնաֆ մարդիկ, որք աւուր հացի կարօտ չեն թէեւ, բայց 50 կամ 100 ոսկիին մէջտեղ իջած դրամագլխով մը, տխուր միայորդ փայլուն օրերու, սոսկմամբ կը դիտեն այն օրն յորում՝ իրենց վերջին ապաւէնը պիտի կորսնցնեն՝ ծայրէն բռնած ուտելով ինչ որ ունին, ու կը խորհին թէ ի՛նչ գործ բանին որ գէթ օրապահիկ մը հանեն, ու բոլորովին «բացը չմնան»:

Գ. — Դպրոցէ ելած և անգործ մնացող պատանիներն և երիտասարդները, որք ցարդ ո՛ և է կերպ ապրեր են, բայց այլ ևս ծնողք կամ պաշտպան չունենալով, կամ չկրնալով այլ ևս բեռ ըլլալ իրենց ծնողքին ու պաշտպաններուն վրայ, հարկադրուած են ո՛ և է գործ մը բռնել՝ ապրելու համար:

Դիտենք որ խօսքն անգամ չենք ըներ երարժէ բոլորովին տարբեր պայմաններու մէջ ապրող այս երկու դասու ազգայիններու.

1°.—Այն վաճառականներ ու սեղանաւորներ որք սնանկութեան վիճակի մէջ են յայտնի կամ գաղտնի, այն աստիճան ծանր կորուստներ կրած են տնտեսական վերջին տագնապներուն պատճառաւ, չկրնալով իրենց առնելիքները գանձել գաւառացի թղթակիցներէ, և չկրնալով նոր ապրանք ղրկել, և անվաճառելի մթերքով մը, կամ անգանձելի մուրհակներու և փոխանակագիրներու դէզով մը ի ձեռին, ծնրադրեալ պարտական ինկած են մեր հրապարակին վրայ, կամ Եւրոպիոյ տուներու առջեւ:

2°—Բանուկ առուտուր մ'ընող արհեստաւորներն ու խանութպաններն, որոց ծախած նիւթերն՝ ամենօրեայ կեանքի անհրաժեշտ պէտքեր են, և որք հետեւապէս այնքան ենթակայ չեն տնտեսական տագնապներէ տուժելու. օրինակի համար, ձկնորսներ, հացագործներ, ատաղձագործներ, դարբիններ, եւն:

Այս վերջին երկու դասակարգերը չենք յիշեր, որովհետեւ տնտեսական տուեալ պայմաններու մէջ վաճառականութեան ու սեղանաւորութեան բարւոքման համար առաջարկելի բան մը չունինք: Խնդիրն այնքան ընդարձակ է որ յոյս չենք կրնար ունենալ լրագրական յօդուածով մը այն մասին յանձնարարութիւններ ընելու: Իսկ բանուկ առուտուր կամ արհեստ մ'ի գործ դնողներն, որքան ալ աղքատիկ վիճակ ունենան, համեմատաբար բախտաւոր կրնան սեպուիլ, որովհետեւ՝ եթէ հարուստ ըլլալու յոյս չեն կրնար տածել՝ անօթի չմնալու ապահովութիւնն ունին: Ուստի, անոնց ալ վիճակն անմիջական կերպիւ ուշադրութեան առարկայ ընելու պէտք չունինք, բայց եթէ իբրեւ հետեւելի օրինակ մը անոնց որ մեծ գործերու, շատ հարստացնող զբաղումներու աչք տնկելով՝ կ'արհամարհեն այն մանր գործերն որք չեն զլանար ապրեցնել իրենց հաւատարիմ հետեւողները:

* * *

Պարզել այնպիսի ծրագիր մը որ ամեն գործ փնտռողներու ճաշակին ու վիճակին յարմարի՝ խմբագրի մը կարողութենէն վեր բան մ'է, ու կը կարծենք իսկ թէ կարելիութեան սահմանին մէջ չէ: Նախ, Կ. Պոլսոյ համար բռնելիքները կրնան գաւառներուն չպատշաճիլ, ու փոխադարձաբար: Ցետոյ, ամեն մարդ իմացական և նիւթական նոյն կարողութիւնը չունի: Կանոնաւոր դպրոցէ ելած պատանիի մը ուրիշ ասպարէզ պէտք է. լեզու չգիտցող և դրամագլուխ չունեցող մարդու մը ուրիշ գործ. իսկ քիչ շատ դրամագլուխ ու գործի փորձառութիւն ունեցողին ալ տարբեր զբաղում մը կրնայ յանձնարարուիլ: Վերջին օրերս մեզ և մեր նամակագիրը գործի մասին զանազան թելադրութիւններ ընելով՝ աչքի առջեւ ունեցանք այն թշուառ դասակարգը միայն որ ո՛չ դրամագլուխ ունի ո՛չ ալ արհեստ մը. ու առաջ կ'ապրէր՝ արհեստից և վաճառականութեան բանուկ վիճակին շնորհիւ. որ անկախ ապրուստ մը չունէր թէեւ, բայց ուրիշներու շնորհիւ կրնար օրապահիկ մը ճարել, և հիմա բոլորովին բաց է.

Ասոնք ընտանիքի հայրեր են: Ասոնց պէտքն անմիջական է: Ամենէն առաջ ասոնց համար ապրուստի միջոց մը խորհելու ենք: Էսնաֆութեան ինկածներուն, ինչպէս և դպրոցի վկայականնին վրանը դրած պարապ պտըտողներուն համար խորհելու ժամանակ ունինք:

Մեք սիրով ձայնակցեցանք այն առաջարկին թէ մանրավաճառութիւնը — խանութի մէջ կամ փողոցներու մէջ ամեն տեսակ մանր մունր պէտքեր ծախելու գործը — շատ մը անգործներու կրնայ հայթայթել համեստ օրապահիկ մը: Ենթադրենք որ մէկը միտքը դնէ իրեն պէտք եղած ամեն բան այդ կարգի հայ անկեալէ մը գնել Պոլսոյ մէջ. Անկարելի է սակայն. որովհետեւ անմիջապէս պիտի տեսնէ որ իւր գոյութեան կարեւոր եղած բաներուն մէկ մեծ մասն Հայք չեն ծախեր Պոլսոյ մէջ, մինչդեռ դուրսերն անանկ չէ, հոն ամեն բան կը ծախեն անոնք: Պոլսոյ մէջ Հայք կարգ մը ճիւղեր բռնած կ'երթան: Նոր ճիւղեր չեն ընդգրկած, ո՛չ մեծ գործերու մէջ, ո՛չ փոքր գործերու մէջ:

Այս հիմնական դիտողութենէն բնականաբար այս միւս դիտողութիւնն կը ծնի թէ մերիններն կրնան փորձ մ'ընել գործ գտնելու այն ճիւղերու մէջ զորս ցարդ ուրիշ տարրերու թողեր էին:

* * *

Այս տեսակէտով ահա յանձնարարուեցաւ թէ ամենէն աւելի խեղճացած ազգայինք կրնան փողոցներու մէջ կամ չոր մրգեղէն ծախել, նաեւ հաւկիթ, լիմոն, կաթ, պանիր, սեր, բանջարեղէն, ընդեղէն, որք ամեն օր կը գնուին ամեն հայ ընտանիքներէ: Էսնաֆ Հայ մը անցեալ օր այս դիտողութիւնը կ'ընէր. «Ծարունս այս նմանակին մէջ, ինչպէս պէտք կերակուրէն հաւը սեղանին վրայ կամ նարինջ և կամ խնձոր անպատճառ կը փնտռեմ: Բայց թէեւ բազմահայ թաղի մը մէջ կ'ապրիմ, երբեք չեմ կրցած Հայէ մը գնել խնձոր կամ նարինջ, որովհետեւ չկայ Հայ մը որ ձեռքի վրայ, կամ խանութի մէջ, այսպիսի բաներ ծախէ»: Մարդը կրնար այն ցուցակն երկարել, և ամենօրեայ կեանքի շատ մը առարկաներ ալ յիշել զոր մերայինք ո՛չ դուրսէն բերել կուտան, ո՛չ իրենք կը պատրաստեն, ո՛չ ալ կը ծախեն:

Հաւկիթ, կաթ, պանիր, սեր՝ ըսինք: Ո՞ր տուն մէջ ասոնք չեն սպառիր: Առաջին երկքը մանաւանդ աղքատիկ ընտանիքներու մէջ իսկ կը փնտռուին ամեն օր: Բայց Հայք Պոլսոյ մէջ, կամ Պոլսոյ շրջականերն, ո՛չ կը պատրաստեն, ո՛չ կը հայթայթեն, ո՛չ կը ծախեն զանոնք: Հաւաբուծութիւն և կաթնատնտեսութիւն, իրենց ամեն պարագաներով, մերիններուն բոլորովին օտար են Պոլսոյ մէջ:

Ցռուկուն մը դուցէ առարկէ թէ «Հաւաբուծութիւնն ընդարձակ տեղ կ'ուզէ, քիչ շատ ալ դրամագլուխ»: Բայց ապահովապէս փողոցի մէջ հաւկիթ ծախելն ո՛չ դրամագլխի գործ է ո՛չ ալ ընդարձակ հողատարութեան: Ասոր վրայ չափեցէք և միւսները:

Դիւրին արհեստներու մէջ որք շուտով կրնան սորվուիլ և ոչինչ դրամագլխով մ'ի գործ դրուիլ՝ արդէն յիշեցինք թիթեղագործութիւն և զինկոյագործութիւն: Ձկնորսութեան մէջ ալ ճիւղեր կան զորս մերիններն ուրիշ տարրերու թողած են բոլորովին. Պոլսոյ ամենէն յաջող ձկնորսներուն մէջ են Հայերն, որք այս մասին Յոյնաց հետ յաջողապէս կը մրցին: Բայց թարմ ձուկի առուտուրէն շատ աւելի շահաբեր է չոր ձուկի վաճառականութիւնը, զոր Հայք Յոյներուն և Հրեաներուն թողած են մեծ մասամբ: Ահագին քանակութեամբ աղած կամ չորցած ձուկեր Պոլսէն դուրս կը ղրկուին, կամ Պոլիս կը բերուին Եւրոպայէ: Այս արտածման և ներածման գործին մէջ մերինները բնաւ բաժին չունին: Ահա՛ գործեր որոց փոքր դրամագլխով ալ կարելի է սկսիլ. զի մանաւանդ Եւրոպայի գաղթականաց բազմանալուն պատճառաւ, պահծու ձկնեղէնի առուտուրը շատ զարգացած է ու կը զարգանայ Պոլսոյ մէջ: Բ. Փ.

Քաղաքական կացութիւն

ՖՐԱՆՍԱ.—Նախարարաց Խորհուրդն ընդունեց եկամուտի վրայ յառաջատուական տուրքի սկզբունքն: Ուրիշ անգամներ բացատրած ենք այս սկզբունք, զոր արմատականք կը պահանջէին, և որուն համեմատ աւելի մեծ հարստութեան տէր եղողներ աւելի բարձր սակերով տուրք պէտք է վճարեն. այսինքն՝ միջին կարողութեան տէր մէկն եթէ 100էն 3 սակով տուրք վճարէ, հարուստ մը 100էն 5, աւելի մեծ հարուստ մը աւելի բարձր սակով մը կը վճարեն: Նախարարութեան ընդունած ծրագրին համեմատ, տարեկան 2,500 Փր. էն պակաս եկամուտներ այս նոր տուրքէ զերծ են. իսկ 2,500էն մինչև 50,000 Փր. տարեկան եկամուտ ունեցողներ պիտի վճարեն 100էն 1է մինչև 100էն 5 սակով:

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆ Վիեննա կը գտնուի: Լրագիրք կը խօսին Պապին քով իւր ըրած դիմումին անյաջող ելքին վրայ: Թէեւ Պապը չէ հաւանած, բայց Պորիս իշխան օրթոտոքս պիտի մկրտուի շատ չանցած: Պապը այսչափ միայն ընդունած էր որ Պորիս իշխան օրթոտոքս կրթութիւն առնու, բայց չէր ընդունած որ իբրեւ օրթոտոքս մկրտուի: Սակայն օրթոտոքս և սլաւ տարրը սիրաշահելու յուսով. այս զոհողութիւնն ընելու անհրաժեշտ պէտք կը զգայ հայրը:

ԻՏԱԼԻՈՅ մէջ օրուան մեծ մտահոգութիւնն է Հապէշստանի պատերազմը, որ ջերմ վիճաբանութիւն յառաջ բերաւ կառավարական և անկախ մամուլին մէջ: Կառավարական մամուլը գոհունակ յայտնեց կալլիանօ գնդապետին քաջալի զօրախմբին ողջամբ մեկնելուն համար Մագալլէի բերդէն: «Ի՛նչ բանի համար կը գոհանաք», պատասխանեց անդիէն անկախ մամուլն. «Ամիսներէ ի վեր պաշտպանուած կարեւոր բերդ մը թշնամիին ձեռքը թողելնո՞ւդ համար: Եթէ բերդը կարեւոր չէր, ինչո՞ւ այսքան զոհողութիւն կրեցիք պաշտպանելու համար: Եթէ կարեւոր էր, թողելնուդ համար ինչո՞ւ կ'ուրախանաք: Ամպա Ալաճիի ջարդէն ետքը, Մագալլէի թողումն. Ի՛նչ կայ գոհանալու...» —Ուրիշ կէտի մը վրայ ալ վէճ կայ նոյն երկու կարգի լրագրաց մէջ: Կառավարական լրագիրք, Մագալլէի թողումէն ետքն ալ, կը պնդեն թէ Իտալիա ուրիշ պայմանաւ հաշտութիւն չի կրնար ընել բայց եթէ Ամպա Ալաճիի ճակատամարտէն առաջ Իտալիոյ ձեռքը գտնուած հողերն Իտալիոյ դարձնելու և Ուչալլի դաշնագրին հետ մէկ տեղ իտալեան թեւարկութիւնը լիովին ճանչելու հիման վրայ: Միւս լրագիրք կը պատասխանեն թէ «Այս ի՛նչ պահանջումներ՝ վերջ տալու համար պատերազմի մը որ ժողովրդական չէ Իտալիոյ մէջ: Իտալացիք իրենց ոյժն Եւրոպիոյ համար պահել կ'ուզեն, և դուք ցարդ 100 միլիոն Փր. ի մօտ ծախք ընելով և թանկագին կեանքեր զոհելով կը շարունակէք պատերազմ մ'անշահ հողի մը վրայ: Եթէ փոխանակ յաղթուելու՝ յաղթէիք Մենելիք թագաւորին, ուրիշ ի՞նչ կրնայիք պահանջել: Մենելիք մեզ դէմ կը կռուի ճիշդ այն պատճառաւ որ ո՛չ Ուչալլի դաշնագիրը կ'ուզէ ճանչել, ո՛չ իտալեան թեւարկութիւնը: Քանի որ այս պայմանը կը դնէք հաշտութիւն կնքելու համար, ըսել է կռիւին վերջը բերելիք չունիք:»

—Զուիցերիացի ճարտարագէտ Պ. Իլկ, որ Մենելիք թագաւորին հետ հաղորդակցութեան մէջ է, և որոյ պաշտպանութեան յանձնուած էին այն հապէշ իշխաններ զորս Իտալացիք իրենց ձեռքն անցուցին, ըսաւ իտալացի լրագրի մը թէ Մենելիք թագաւորին զէնք տուողն ամենէն առաջ Իտալիա եղաւ: Իտալեան պատուիրակ Պ. Անդոնէլլի հապէշ վեհապետին սիրտը գրաւելու համար մէկ անգամէն 10,000 հրացան տուաւ անոր՝ հանդերձ ռազմամթերօք. յետոյ ուրիշ իտալացի մը, Պ. Քաբուչի, 4,000 հրացան տուաւ: Քանի մը Իտալացիներ ևս, ընդ որս դերհիւպատոս Պինենֆէլտ, շատ զէնք նուիրեր են անոր: Երբ Ռաս Մաքոնէն Իտալիա եկաւ, 2½ միլիոն փամփուշտ գնեց իտալեան կառավարութենէն, փոխադրութիւնն յանձնելով նոյն Պ. Քաբուչիի: Շօա գնացող ամեն Իտալացիք զէնք կը տանէին: Յոյներ ալ զէնք ծախեր են Հապէշներուն: Պ. Իլկ չի հաւատար որ ֆրանսական կառավարութիւնն ինք ուղղակի զէնք տուած ըլլայ Մենելիքի: Մենելիք Իտալացիներուն դէմ իւր ռազմական խորհուրդներուն մէջ կը թելադրուի նոյն իսկ Իտալացիներուն Հապէշստանի վրայ գրածներէն. զի Իտալիոյ մէջ յաճախ կ'երեւին Հապէշստանի զինուորական կացութեան վրայ խօսող տետրակներ, զորս Մենելիք շուտով թարգմանել կուտայ:

ԱՆԳԼԻԱ իւր մեծագոյն պատկերահաններէն մին կորոյս յանձին Լորտ Լէյդընի, որուն դեռ մի քանի շաբաթ առաջ Թագուհին Լորտութիւն տուած էր: Քենսինկդընի թաղին մէջ իւր ապարանք գեղարուեստից թանգարան մ'էր, այնքան ընտիր ընտիր նկարներով ու քանդակներով զարդարած էր զայն Լէյդըն. իւր պտտած բոլոր երկիրներէն գեղարուեստի առարկաներ հոն հաւաքած էր, և միայն իւր աշխատանոց իսկին շատ աւելի վարպետներու պատկերներ կը պարունակէր քան որչափ կրնային ունենալ ժամանակին ամենէն հարուստ մեծատունք: Իւր հաւաքածոյները գնելու համար իրեն եղած ամեն առաջարկներ մերժած էր: Պատկերհանութիւն ուսած էր գլխաւորապէս Իտալիոյ մէջ, բայց Գերմանիա և Ֆրանսա ևս երկար ժամանակ մնացած էր նոյն նպատակաւ: Անգլիոյ արքայական Ակադեմիային նախագահն էր: «Արքայական Ակադեմիան» Գեղարուեստի կաճառն է Անգլիոյ համար: Գրականութեամբ չէ զբաղէր:

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀՌՈՄ, 30 Յունուար.—Դեր-գնդապետ Կալլիանօյի զօրախումբն Ատա Կամուսի բանակետղն հասաւ Պարատէրի զօրավարին քով, իւր բոլոր զէնքերով ու ռազմամթերքով: Այս գալուստ մեծ ոգեւորութիւն պատճառեց բանակետին մէջ: (Ուրիշ հեռագիր մը, նոյն թուականաւ, կ'ըսէ թէ Կալլիանօ իւր զօրաց հետ իբրեւ պատանդ վար դրուած է Հապէշներուն կողմէ: Ճշմարտութիւնն անշուշտ այս երեկոյ կ'իմացուի:)

—Երեսփ. Ժողովոյ յանձնաժողովին մէջ, ծայրագոյն ձախակողմը պահանջեց որ Խորհրդարանը գումարուի Հապէշստանի գործոց վիճակին վրայ վիճաբանելու համար:

ԼՈՆՏՈՆ.—Շաբաթական հաշուեկշիռ Անգլ. Դանքայի.—Մետաղադրամ աւելցած 618,000, փոխանակագիրք պակսած 238 հազար, պահպանութեան աւելցած 768,000 ոսկի: Համեմատութիւն պահեստից 63.14 %:

ՍՈՖԻԱ.—Արարողապետ կոմս Ֆորա Փենդերաշորի կ'երթայ խնդրելու համար Ցարէն որ կնքահայր ըլլայ Պորիս իշխանին օրթոտոքս մկրտութեան առթիւ:

Տիգրան Ն. Կնճապապեան

ՑԱԶՈՂԱԿ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼ ԳԻՒԾԱՒԱՏԱՐ Է.

ԱՑՑԵԼՈՒ

ՄՆԱՑՈՒՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԱԿԱՆ.

ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԻ Տպագրական ամեն գործոց եւ գրավաճառ.

Գնում եւ վաճառում դրօշմաթղթի. Արտասահման երկիրներու եւ գաւառներու համար մասնաւոր փոյթ եւ դիւրութիւններ.

Կ. Պոլիս Սալրաճ-Համամ Սախտէ խան

ԴԻՄԱՑԷՔ 2—6

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Համազգային Անկելանոցի բացման հանդէսին ներկայ գտնուելու համար հրաւիրագիր ուղղուած ըլլալով ի Պատրիարքարան, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ՝ Արժ. Տ. Գէորգ Մ. Վարդապետ Մայր եկեղեցւոյ Աւագերէցին հետ երէկ ներկայ գտնուեցաւ այդ հանդէսին: Նոյն շէնքին ճարտարապետները Գէորգ էֆ. Մերամէթճեան Հայոց մատրան բանալին յանձնեց՝ Տ. Գէորգ վարդապետին՝ որպէս զի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր մատուցէ:

ԱԶԴ

Յ. Յովհաննու Կարապետի ծննդեան տօնին առթիւ՝ ըստ խնդրանաց Ս. Եկեղեցւոյս Արժ. Քահանայից դասուն և Թաղ. Խորհրդոյս, Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Արքեպիսկոպոս Մուրատեանց հանդերձեալ է (յունուար 21) յառաջիկայ կիրակի օր յատուկ Ս. Պատարագ մատուցանել և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել ի Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ թաղիս, ի հանգիստ հոգւոց երջանկայիշատակ ծնողաց նոյնին՝ բարերար Տեարց Վահէ Մաթոսի և Սըբիկ Ոսկեճեան հարազատաց: Թաղ. Խորհուրդ

Ուսկիւտարի Նոր-Թաղի

19 յունուար 1896

ի Նոր-Թաղ յՈւսկիւտար

Նորատունկեան գերդաստանն, Տէր և Տիկին Աղաբեան Էֆէնտի, և համայն ազգականք տխուր սրտիւ կը ծանուցանեն իրենց ցաւալի կորուստ յանձին

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆՏԻ ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆԻ

որ հանգեաւ ի Տէր ի հասակի 93 ամաց, յետ տասնօրեայ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, ժամը 8ին, (Ը. Թ.) ի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Օրթագիւղ:

Բեբեք. 20/1 փետր. 96

Ծ.—Կը խնդրուի ներկայս նկատել իբր հրաւիրագիր:

Ազնաւուրեան, Զիլֆուղեան և Բէյհանճեան գերդաստանները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն

ՍՊԱՌԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

ՎՍԵՄ. ԱԶՆԱՒՈՒՐԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՏԻ ԿՈՂԱԿԻՑ

ՏԻԿԻՆ ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԱԶՆԱՒՈՒՐԵԱՆԻ

մահը, որ հանգեաւ ի Տէր, ի խոր սուգ համակելով իւր ամուսինը, զաւակները, փեսայներն ու թոռներն, և բոլոր ծանօթ բարեկամները:

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, կիրակէ, 21 յունվար, ժամը 6ին (Ը. Թ.) ի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Բերայ, ուսկից պիտի փոխադրուի յՈւսկիւտար՝ իւր գերդաստանի յատուկ դամբարանը:

Բերա, 20 յունվար 1896

Ծ.—Մասնաւոր հրաւիրագիր չընդունողներէ կը խնդրուի իբր այն ընդունիլ ներկայս:

ՎԱՐՁՈՒ ԵՒ ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Օրթագէօյ, Թաշ-Նէրտիվէն, ծովահայեաց, եւրոպական ոճով կառուցուած քարաշէն հոյակապ տուն մը ծախու է և վարձու կը տրուի: Ունի 14 սենեակ, բաղնիք և ընդարձակ պարտէզ: Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը: 17—20

Ներքին լուրեր

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Շէյխ-իւլ-Իսլամը, պաշտօնի վրայ գտնուող և անպաշտօն բոլոր նախարարք, նախկին Մեծ-Եպարքոսք և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին:

* * *

Եւրոպական Վեհապետք, Պարսից Շահը, Եգիպտոսի Խտիվը, Մէքքէի Էմիրը, Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա, նահանգաց կուսակալները, օտար տէրութեանց քով գտնուող օսմանեան դեսպանք, օսմանեան զօրաբանակաց հրամանատարք շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին ի կայս. պալատ, որոց հեռագրաւ շնորհակալութիւն յայտնուեցաւ:

* * *

Հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերն երէկ կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին:

* * *

Մայրաքաղաքիս օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանք երէկ կայս. պալատ գացին և դեսպանաց շնորհաւորութիւնները մատուցին:

* * *

Օսմ. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընթ, տնօրէն Պ. Լաֆիւանդ, Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին նախագահ Պ. Պեժէ և տնօրէն [illegible] կոմսն երէկ կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին:

* * *

Երէկ, Փէնէրի Յունաց մայր եկեղեցւոյն, ի Բերա Հայ-Հռոմէականաց ու Ասորւոց եկեղեցւոյն և ի Ղալաթիա Հրէից Սինակոկին մէջ, Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ եղան Ն. Վեհափառութեան կենացը համար:

* * *

Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ, ազատ արձակուեցան յիսունը չորս բանտարկեալներ, որք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած էին: Ասոնց իւրաքանչիւրին դրամական պարգեւներ բաշխուեցան:

Գաւառներն ևս հեռագիրներ ուղղուեցան այդ կարգի բանտարկեալներն ազատ արձակելու համար:

* * *

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է նաեւ ազատել թէեւ պարտքերու համար բանտարկեալ անձերը՝ վճարելով անոնց պարտքը: Դատական Նախարարութիւնը ձեռնարկած է գործադրելու կայս. նոյն Իրատէն:

* * *

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, եւրոպական մայրաքաղաքաց մէջ գտնուող օսմանեան դեսպանք, երէկ, շնորհաւորական այցելութիւններ ընդունեցին, գիշերը սեղաններ տուեր և դեսպանատանց մէջ լուսավառութիւններ կատարեր են:

* * *

Գաւառներէն եկած հեռագիրներ ալ կը ծանուցանեն թէ կուսակալք ու կառավարիչք շնորհաւորական այցելութիւններ ընդունեցին ու, նոյնպէս ամեն կողմ լուսավառութիւնք կատարուեր են:

* * *

Աւասիկ Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ տեղի ունեցած գլխաւոր լուսավառութիւնները.

Եըլտըզի կայսերական պալատան հանդիպակաց Համիտիյէ մզկիթը, ժամացոյցի աշտարակը, Հանրային պարտէզներն ու բոլոր շէնքերը՝ իրենց շքեղագոյն լուսավառութիւններով կը գերազանցէին զամենքն: Հանրային երկու պարտէզներուն մէջ զինուորական նուագածուաց խումբեր կը նուագէին և անընդհատ հրախաղութիւններ կը կատարուէին: Իմթիազի, Օսմանիյէի և Մէճիտիյէի մեծադիր լուսեղէն պատուանշաններ ձեւացուած էին, որք արտասովոր փայլ մը կուտային լուսազարդեալ պարտէզներուն:

Պէշիկթաշ.—Կայս. պալատան շրջակայ շէնքերէն անմիջապէս յետոյ շքեղ լուսավառութիւններով կը փայլէին ի Պէշիկթաշ հետեւեալ բարձրաստիճան անձանց ապարանքները. Արքունեաց հրամանատար Օսման փաշա, Սպարապետ Րիզա փաշա, Արարողապետ Մունիր փաշա, Պէշիկթաշի հրամանատար Հասան փաշա, Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Շէվքէթ փաշա, սենեկապետ Րաղըպ պէյ, կայս. պալատան պաշտօնատարներէն Գասըմ պէյ, Վեհ. Սուլթանին հրացանակրապետ Թահիր փաշա ևայլք: Նոյնպէս Շագըր Թէրքէն, Պէշիկթաշի պահականոցը, դպրոցները, կայս. պալատան շրջակայ զօրանոցք և հիւանդանոցք:

Նշան-Թաշի բարձանց վրայ լուսավառութեանց հոյակապ կեդրոն մը կը կազմէին Բարձր. Մայր-Թագուհւոյն, Մեծ-Եպարքոս Խալիլ Րիֆաթ փաշայի, նախկին Մեծ-Եպարքոսներուն, Պետական Խորհրդոյ նախագահ Սայիտ փաշայի, Թրնդանօթաբանի վերատեսուչ Զէքի փաշայի, Տէֆթէրխանէի վերատեսուչ Ալի Րիզա փաշայի, առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի, կայս. պալատան առաջին քարտուղար Թահսին պէյի ևայլ երեւելեաց ապարանքներ, որոց առջեւ լուսեղէն կամարներ ձեւացուած էին և անընդհատ հրախաղութիւնք կը կատարուէին:

Շիշլիէն ի Բերա կատարուող լուսավառութեանց սկզբնակէտն էր Քաղաքապետ Րըտվան փաշայի ապարանքը, ուր կը կատարուէին հրախաղութիւնք և նուագածութիւնք: Քաղաքապետ փաշայի ապարանքէն յետոյ, ուրիշ պաշտօնական անձանց բնակարաններ: Բանկալթըի չիտակ ճամբուն երկու կողմը պատշաճապէս լուսազարդուած էին զինուորական վարժարանը, Ս. Յակոբայ հիւանդանոցը, Մուսթաֆֆէր փաշայի, ի Թագսիմ [illegible], հանքաց և երկրագործութեան նախարար Սելիմ Մելհամէ էֆէնտիի և Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընթի բնակարանները: Ի Բերա՝ Րէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ֆառէլթի, Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին անդամ Պ. Վինսընթ Քայլարտի, և այլ տեղացի ու օտարազգի բոլոր ծանօթ անձնաւորութեանց բնակարանները: Նոյնպէս Կալաթա Սէրայի պաշտօնատունը, Սուլթանիյէ Վարժարանը, Բերայի հեռագրատունը, Կլիւպը, բոլոր մեծ վաճառատուները, Սպլէնտիտ Քաֆէն, Թիւնէլի հրապարակն և Բերայի Թաղապետութեան պաշտօնատունը:

Ի Ղալաթիա Օսմ. Կայս. Պանքայի ու Րէժիի շէնքերը, Վոյվոտա պահականոցը, առեւտրական և սեղանաւորական հաստատութեանց բոլոր շէնքերը, ապարանները, գլխաւոր խանները, կամուրջի գլխի պահականոցը:

Ղալաթիայէն մինչեւ Օրթագիւղ Թրամուէյի գծին երկայնութեամբ երկու կողմերը լուսավառութեանց շքեղ շարք մը կը կազմէին: Թօփհանէի հրապարակին վրայ հրախաղութիւնք կը կատարուէին և զինուորական նուագածուաց խումբ մը կը նուագէր:

Նոյնպէս օսմ. ապահովագրական ընդհանուր ընկերութեան գրասենեակներն ի Ղալաթիա ինչպէս նաեւ նոյն ընկերութեան տնօրէն Պ. Թ. Մաչթօսի տունն ի Գատըգիւղ:

Օրթագիւղ և Գուրուչէշմէ.—Կայս. առաջ թիկնապահ Տէրվիշ փաշայի, կայս. անձնական գանձուն նախարար Փօրթուգալ Միքայէլ փաշայի, Վեհ. Սուլթանի մտերմապետ Օսման պէյի և Պուլկարաց էկզարքին բնակարանները ևայլն:

Նոյնպէս, Ծովային նախարար Հասան փաշայի, նախկին Մեծ-Եպարքոս վախճանեալ [illegible] փաշայի և այլ ծովեզերեայ ապարանքները:

Ի Գուրու-Չէշմէ, Արնաւուտքէօյ և Պէպէկ.—Ալեքօ փաշա, Բարձր. Սուլթանուհիներու ծովեզերեայ ապարանքը, ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Ահմէտ Րէֆիգ պէյ:

Ռումէլի Հիսար, Էմիրկեան և Ենիքէօյ.—Պետական Խորհրդոյ անդամ Շէրիֆ Ապտուլլահ փաշա, Նաֆիա Մէքթուպճի Ճէմալ պէյ, Բարձր. Մէտիհա Սուլթանուհի:

Թարապիա, Պէօյիւքտերէ և Սարըեար.—Սեւ ծովու նեղուցին հրամանատար Մազհար փաշա և այլք:

Անատոլու Եաքա.—Սկիւտարի կառավարական պաշտօնատունը, Բարձր. Ճէմիլէ Սուլթանուհւոյն, Բրէնսէս Ֆաթիմէ Հանըմի, Դատական Նախարարութեան խորհրդական Հաշիմ պէյի, Պրուսայի կուսակալ Մունիր փաշայի և այլոց ապարանքները, ինչպէս նաեւ Գուլէլի վարժարանն ու զօրանոցը:

Ի Պոլիս.—Բարձր. Նազիմէ ու Սանիհա Սուլթանուհիք, Էվգաֆի նախարար Ղալիպ փաշա, Կրթական նախարար Զիւհտի փաշա, Ելմտական նախարար Նագիֆ փաշա, Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ փաշա, Տպագրական տեսուչ Պէհճէթ պէյ և նոյն տեսչութեան երկրորդ օգնական Հըֆզի պէյ: Նոյնպէս Բ. Դուռը, Կառավարական բոլոր պաշտօնատունք և Պարսից դեսպանատունը:

Գատըգիւղի, Այաստեֆանոսի, Մաքրիգիւղի և Կղզիներու մէջ նոյնպէս շքեղ լուսավառութիւնք:

Անկարելի կըլլայ մի առ մի թուել բոլոր լուսազարդուած շէնքերը: Համայն մայրաքաղաքը, մեծամեծաց ապարանքներն ու հանրային պաշտօնատուններն մանաւանդ լուսազարդուած էին և կը կատարէին այլ եւայլ խրախճանութիւններ, նուագածութիւններ՝ ամեն հրապարակի վրայ և ամեն թաղի մէջ:

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ: Վեհ. Սուլթանը միջօրէին գնաց նոյն մզկիթը և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ:

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանն ու կինը, սպանիական դեսպանատան գործակատարը, կինն ու առաջին թարգմանը, Սեւ Լեռան գործակատարը, պարսկական դեսպանատան առաջին թարգմանը, գերմանական, ռուսական, փրանսական, աւստրիական ու իտալական դեսպանատանց պահականաւորաց հրամանատարք ու սպայք, սերպիական դեսպանատան զինուորական կցորդը, Քոռէսբոնտան տը լ'Էսդ լրագրոյ թղթակիցը, Քրէտի Լիոնէի նորընտիր տնօրէն Պ. Պլանշըրէ և երեւելի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ:

Ներկայից ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի և կայս. անձնական սպայակոյտին Ֆերիք Շաքիր փաշայի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին բացումը պաշտօնապէս տեղի ունեցաւ երէկ: Ոչխարներ զենուեցան և կրօնական պաշտօնեից կողմէ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար: Շէնքը զարդարուած էր դրօշներով: Ներկայք այցելեցին այդ հաստատութեան բոլոր մասերը:

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ հրամանատար կարգուեցաւ կայս. թիկնապահ ու նաւային Ֆերիք Արիֆ փաշա:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քամպօն մէկ ամսուան համար Ֆրանսայի ջերմուկները պիտի երթայ:

Տիկին Քամպօն ալ՝ իւր որդւոյն հետ՝

յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Եգիպտոս պիտի երթայ, ուր մէկ ամիս չափ պիտի մնայ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Նելիտօֆ ու տիկին Նելիտօֆ, որք հիւանդ էին, գրեթէ բոլորովին ապաքինած են։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ դեսպան Միրզա Մահմուտ խան, որ հիւանդ է, տակաւին բոլորովին ապաքինած չէ։ Թէեւ վիճակը բարւոքած է, սակայն դարդ անկողին կը մնայ և ոչ ոք կ'ընդունի։

ՇՈՒԷՏԱԿԱՆ դեսպանն ու դեսպանուհին, աղջի իրիկունը, սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան իտալական ու պելճիքական դեսպանք իրենց ընտանիքներով և այլք։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան պահականաւն՝ Իմէջին՝ անցեալ շաբթու Իզմիր գնաց և այսօր կը վերադառնայ։ Պահականաւուն մէջ կը գտնուին դեսպանատան մէկ քանի պաշտօնեաներ, որք որսորդութեան համար այդ կողմերը գացած են։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ.—Առողջապահական վարչութիւնը 17/29 յունուար թուականաւ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղած է քարանթինայի կայաններուն.

«Առողջապահական Ժողովոյ որոշմամբ այն շոգենաւք, որք ուխտաւորով ասկից Հիճազ պիտի ուղեւորին, ուղղակի պիտի երթան Քլազոմէնի (Իզմիրի մօտ) և Պէյրութի կամ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցները։ Ուխտաւորք այդ տեղերը ցամաք պիտի ելլեն և խիստ ապախտման պիտի ենթարկին իրենց բոլոր կարասիներն ու գոյքերը. Նոյնպէս շոգենաւերը, որոց ներքնայարկի աղի ջուրերը պիտի պարպուին, ճամբաները պիտի մաքրուին, զանազան յարկերը կիրով պիտի մաքրուին և խմելու ջուրը պիտի նորոգուի։ Ցետոյ Սուէզի ջրանցքը պիտի անցնին՝ (ինչպէս նաեւ Մարօքէն ու Ճեզայիրէն եկող նաւերը) առողջապահական պահապաններով որք ի Բօռ-Սայիտ հինգ օր քարանթինա պիտի սպասեն. առանց ո և է նաւամատոյցի մօտենալու, ուղղակի Ճիտտէ պիտի երթան, ուր բժշկական խիստ քննութեան մը պիտի ենթարկուին։ Եթէ ճամբան կամ Ճիտտէ ժամանելուն քոլերայի դէպքեր պատահին, թէ՛ շոգենաւն և թէ ուխտաւորք Գամարան պիտի երթան և հոն օրինական քարանթինային պիտի ենթարկին։

ՊԷՐՈՒԹ-Դամասկոսի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը Պէրութի քարափը գիծով մը պիտի միացնէ երկաթուղւոյ կայարանին, որ ծովեզերքէն բաւական հեռու է և այդ պատճառաւ ապրանաց փոխադրութիւնք դժուարութեամբ կը կատարուին։

—Նոյն երկաթուղին, 1895 տարւոյն, փոխադրած է 100,400 ուղեւորներ և 30 հազար սակառաչափ ապրանքներ ու գոյքեր։ Ընկերութեան ընդհանուր հասոյթն եղած է մէկ միլիոն ֆրանք։

ԿԱՅՍ. ԴԻՏԱՐԱՆԻ տնօրէնութիւնը, որ Քումպարի էֆէնտիի մահուամբը բաց մնացած է, առժամաբար պիտի վարէ չորժագրի ճիւղին տնօրէն Պ. Ակամեմնօն։

ՑՈՒՆԱՑ հիւանդանոցն անցեալ ամիս դիմող հիւանդներու թիւն է 309, որոց 281ն ելած են և միւսները կը դարմանուին։

ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱ.—Սելանիկի մէջ ինֆլուէնցան տակաւին կը շարունակէ և ամեն տունի մէջ մէկ քանի անձեր վարակուած են այդ հիւանդութենէն, սակայն մահացու հետեւանք մը չունենար։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԵՐ.—Անտառաց և հանքաց նախարարութիւնը կանոնագիր մը պատրաստած է Թուրքիոյ հանքային ջուրերուն համար և մատուցած է Բ. Դրան։

ՖԷՍԽԱՆԷի գործարանին մօտ ուրիշ գործարան մը պիտի կառուցուի՝ ասուի պատրաստութեան համար։

ԿԵԴՐ. ԲԱՆՏԻՆ հիւանդանոցին բժիշկ կարգուած է Սկիւտարի ոստիկանութեան բժիշկներէն Ծօրճի պէյ։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՆՆԻՉՔ.—Էտիրնէի ու Սելանիկի նահանգաց դատական քննիչները՝ Ճէմալ պէյ ու Բասքալ էֆէնտի անցեալ օր Ծիրը Մուսթաֆա Փաշա գաւառակին երթալով դատական գործերը քններ ու Էտիրնէ վերադարձեր են։ Դատական քննիչները, կ'ըսէ Թ. Հագիգաթ, Դատական նախարարութեան տեղեկագիր մը տուած են՝ նոյն գաւառակին դատական գործոց յառաջ ընթացքին վրայ։

ԷՏԻՐՆԷի մէջ ի նպաստ աղքատներու տրուած պարահանդէսէն հարիւր լիրայէ աւելի հասոյթ գոյացած է։

—Մալկարայի մէջ ձիւնին տակ մնացողներն ազատուեր են և ասոնց ինչպէս նաև կարօտելոց դրամ, հաց, ածուխ և այլն բաշխուեր է։

ԷՐԷՅԼԻի ածխահանքերուն մէջ կազ բռնկելով գործաւորներէ մին մեռեր է և երեք-չորսն ալ ծանրապէս վիրաւորուեր են։

ԻԶՄԻՐԻ առեւտրական հրապարակին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնք կը հաղորդուին Յունուար 15 թուականաւ.

Վերջացող շաբթուան գործառնութիւնք այնչափ կարեւոր չէին բաղդատմամբ նախորդ շաբթուան։ Գլխաւորաբար խաշխաշին, գարիի, բամպակի, աֆիոնի և չամիչի վրայ գործեր եղան։

19,000 կենդինար խաշխաշին ծախուեցաւ 48-60 գրուշի։ Լիվըրփուլէն եկած տեղեկութիւնք աննպաստ են։ Դեկտեմբեր ամսուն 1,400 սակառաչափ տարուած է հոն, որոց 1,057ը ծախուած են։

Աֆիոնի գործառնութեանց վրայ ամենամեծ անստուգութիւն կը տիրէ։ Եւրոպացի մը 12 կողով գնած է չէքին 67 գրուշէն։ Վերջացող շաբթուան ընդամէնը 22 կողով ծախուած է չէքին 66-70 գրուշէն։

Գարիի գործառնութիւնք Իզմիրի համար աննպաստ փոփոխութիւն մը կրած են, որովհետեւ բարձրագին վայրերու բերքերը երկաթուղիով Մարմարայի ծովեզերքը կը փոխադրուին՝ փոխադրութեան դիւրութեանը և գնոյն աժանութեանը համար։ Իզմիրի մէջ ծախուեցաւ 55,000 քիլէ՝ 10-14 1/2 գրուշի, ըստ տեսակին։ Պատրաստ կայ 120,000 քիլէ։

Բակլայի, վարսակի, հաճարի, եգիպտացորենի, կորեկի, կանեփի, բուրդի և դեղին ճէհրիի վրայ գործ չեղաւ։

1,100 պարկ սուսամ ծախուեցաւ օխան 74 1/2 փարայէն։ Գիտորի սպիտակին գինն է 6 1/2 և սեւինը՝ 7 1/4 գրուշ։ Դեղին մեղրամոմը՝ 22 գրուշ։ Պարչելոնայի համար 650 հակ բամպակ ծախուեցաւ 255-260 գրուշէն։ 6000 կենդինար Սուլթանիյէ չամիչ ծախուեցաւ օխան 68-110 փարայի, ըստ տեսակին։ Միւս տեսակէն 1,350 կենդինար վաճառուեցաւ՝ օխան 2 1/2-3 1/4 գրուշի և 60-95 փարայի։ 1800 կենդինար Թիրաի սեւ չամիչ ծախուեցաւ կենդինարը 56 գրշի։

Նահանգին ներսէն եկած տեղեկութիւնք նպաստաւոր են երկրագործութեան համար։ Առատ անձրեւ և ձիւն տեղացած է։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամօղութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամօղութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան ըկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անդամէն կրնայ տեղը դնել երերուն և անպիտան ակռաներն, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամօղութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Մեծ փողոց, ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։ 413

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ, երկար տարիներէ ի վեր Պոլիս Գամանտօ խան հաստատուած և Սողոմոն եղբ. Յ. Օզանեան անուամբ և ստորագրութեան տակ թէ՛ Պոլիս և թէ Շապին Գարահիսար առեւտրական գործով զբաղող տունը կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ Սողոմոն աղա ընկերութեան հետ հաշիւը կարգադրելով բոլորովին զատուած և գործէ քաշուած ըլլալուն, վերոյիշեալ ստորագրութիւնը փոխուած և վերածուած է Սիմոն Բ. Գ. Օզանեան ստորագրութեան։

1896 յունուար մէկէ սկսեալ գործառնութիւնք նոր ստորագրութեամբ ըլլալուն, նախորդ ստորագրութեամբ որ և իցէ թուղթ Սիմոն Ա. Գ. Օզանեան տան համար բացարձակապէս անընդունելի է. առ այս ուշադրութիւն ընել կը խնդրուի։

ՍԻՄՈՆ Ա. Գ. ՕԶԱՆԵԱՆ

ՊԱԼԱՏՈՒ ԽՈՐԷՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

ԱՌ ԱԶՆԻՒ Պ. ՆԵՐՍԷՍ ՔԷՕՇԷԵԱՆ

ԻՄ ՎԵՐՋԱԲԱՆԸ

19 Յունվար, Օրթաքէօյ

Նախապէս կը խնդրեմ որ հաճիք չհաւատալու թէ՝ ներկայ տողերով ձեր 17 Յունվարի յօդուածին կը պատասխանեմ, որ անճշդութեան և անձնական կրքի ցանցուած մ'էր, այլ իմ միակ փափաքս է ձեզի ծառայութիւն մը մատուցանել այն բաներուն համար, որոնց նկատմամբ սխալ տեղեկութիւններ քաղած էք դուք և ձեր բարեացակամ համախոհներ։

Եւ որովհետեւ մենք մեր առաջին յօդուածով ամենայն ազնուութեամբ չուզեցինք անուններով խօսիլ, սակայն նկատելով որ դուք հակառակ ուղղութեան մը հետեւած էք, ես ալ ձեզ նման անուններով պիտի խօսիմ։

Արդ՝ ձեր անզուգական յօդուածով զՏնօրէնն նախատելու համար կը յայտարարէք ամենուն թէ՝ «Պ. Ա. Պօյաճեան անուն անձը Եօզղատէն Պոլիս եկած Պէրպէրեան վարժարանը կ'ընդունուի իբր ծաղկոցի հսկող և յետոյ Բերայի ու Գատըգիւղի վարժարաններու մէջ օգնական ուսուցչի պաշտօններ կը վարէ և թէ՝ լիսէ աշակերտած չէ եղեր»։ Ես ալ ձեր ազնուութեան իրաւունք տալով հանդերձ կ'ուղղեմ սխալնիդ, սա տարբերութեամբ թէ՝ Պօյաճեան էֆէնտի, բնիկ Եօզղատցի թէև, և որուն Եօզղատցի ըլլալը կարծեմ յանցանք մը չհամարուիր, Պոլիս եկած և իւր արդէն ունեցած հմտութեան շնորհիւ ի Պէրպէրեան վարժարան իբր երկրորդական ուսուցիչ և հսկող, պաշտօնի կոչուած, որ ինքնին մեծարժէք բան է, այդ բարձր հաստատութեան մէջ ընդունուիլն, ի վերջոյ կառավարութեան երկրաչափական բարձրագոյն վարժարանէն իբր վկայականն ստացած և այսօր առաջին երկրաչափ ու քանակագիտութեան առաջնակարգ ուսուցիչ մ'է վկայեալ նաև Ուսումնական Պատուարժան Խորհրդէն, և թէ՝ Գատըգիւղի Բերայի Պէշիկթաշի, եւն վարժարանաց մէջ ոչ թէ օգնականի՝ այլ իբր բարձրագոյն կարգի ուսուցիչ պաշտօններ վարած է և կը վարէ։

Ձեր ազնուութեան այս սխալը ուղղելու պատիւը ունենալէս վերջը, ես ալ ձեզ համար հետաքրքրուած, ինչպէս որ դուք հետաքրքրուած էիք Պօյաճեան էֆէնտիի համար, թէ՝ ուսկից ուր ձեզ նման խղճահար անձ մը կը կոչուի ի պաշտօն հոգաբարձութեան, փութացի տեղեկութիւններ հաւաքել ձեր վրայ և աս արդիւնքը ունեցայ թէ՝ դուք, Պ. Ներսէս Քէօշէեան, թէեւ Եօզղատցի չէք եղեր, այլ բնիկ Պոլսեցի, սակայն ժամանակ մը Թօփգաբուի ճամբուն վրայ թաղ մը բռնելով, ի վերջոյ Պալատի թաղին մէջ հաստատուած ձեր ուսման ընթացքը ծանր ծանր շարունակելով Պալատի դուրսը կամ ի Ֆէնէր գտնուած վարժարանէ մը շրջանաւարտ ըլլալու միջոցնուդ, բարեհաճութեամբ Պալատու Թաղ. Խորհուրդն, զձեզ հրաւիրեր է ի պաշտօն Հոգաբարձութեան։

Եւ որովհետեւ ձեր գնահատելի յօդուածով առած մ'ալ մէջ կը բերէիք «Թէ ով որ ակէզը կուզէ, վախճանն ալ կուզէ» ներկայ յօդուածով ձեր առածը նոյնութեամբ առ ձեզ վերադարձնելով, վերջին անգամ իբր մարդասիրական պարտաւորութիւն կը խրատեմ զձեզ որ ուրիշ անգամ ձեզի անծանօթ մէկ անձը նախատելու և անոր արժանապատուութեանը դպչելու համարձակութիւնը չունենաք, ինչպէս որ փորձով տեսաք թէ՝ սխալ տեղեկութիւններ տուած են ձեզ։

Իսկ գալով վարժարանին արդի բարեկարգութեան «ոչ թէ տակաւին, այլ ընդ միշտ» կը յանդգնիմ ըսել թէ, դատը ես պիտի շահիմ և արդէն իսկ շահած եմ, ներկայ Տնօրէնին բազմակողմանի հմտութեան և կորովութեան, ինչպէս նաև Թաղ. Պատուարժան Խորհրդոյ բարեացակամութեան շնորհիւ, և թէ՝ վարժարանն իւր բարեկարգութեան շաւղին մէջ մտած, դասերն օրինաւորապէս կ'աւանդուին և աշակերտք եղած բազմադիմի կարգադրութիւններէն գոհ, հանդարտօրէն իրենց բարոյական սնունդը կառնուն. և այն ծնողք որք կը փափաքին մօտէն տեսնել վարժարանին այս բարեկարգ վիճակը, կրնան երբեմն երբեմն այցելելով ի վարժարան, տեսնել և համոզում գոյացնել։

Այս առթիւ կը խնդրենք նաև կրթական Տեսուչ Ազն. Կարապետ էֆէնտի Իւթիւճեանէ, որուն՝ վարժարանի մը նկատմամբ ունեցած հմտութիւնն ու գիտակցութիւնն իրաւամբ գնահատելի է, հաճի օր մը այցելել ի վարժարան, բաղդատել հինը նորին հետ, հրապարակաւ յայտնել իւր ապաւորութիւններն Պատ. Թաղեցւոց և վերջ տալ այս բանակռւոյն, որ բաւական զբաղեցուց զմեզ և զթաղեցիս «լսի բաւելի անհամ և անտեղի շատախօսութիւններով»։ Խ. Ս. ԹԱՀՏԱՃԵԱՆ

* * *

ՊԱԼԱԹՈՒ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԵՒ ԻՒՐ ԳՈՐԾԵՐԸ

20 յունուար, Պալաթ

Ժամանակէ մ'ի վեր ստէպ ստէպ կ'երեւին թէ՝ Արեւելքի մէջ և թէ՝ Ճէրիտէի Շարգիյէի մէջ այլ ընդ այլոյ դիտողութիւններ Թաղիս Թաղ. Խորհրդոյ, Խորենեան վարժարանի նկատմամբ ըրած անճոռնի կարգադրութիւններու մասին, կարգադրութիւններ զորս բացայայտ և մանրազնին կերպիւ ի յայտ բերուած էր իւր ամեն գոյներովը վերջերս Քէօշէեան Ներսէս էֆ.ի կողմանէ՝ Արեւելքի միջոցաւ։

Ուստի նպատակս չէ հոս վերստին կրկնել այդ վերոյիշեալ դիտողութիւններն, այլ անցողակի իմն պարզել յիշեալ վարժարանին արդի ամենատխուր վիճակն, որուն ենթարկուած է ի շնորհս Թաղ. Խորհրդոյ բարեջան հոգատարութեան (?)։

Թաղ. Խորհրդոյ և Հոգաբարձութեան միջեւ տեղի ունեցած ծանօթ խնդրոյն բերմամբ, սկսած են երկսեռ ուսանողաց նամանաւանդ աղջկանց ծնողքներն այլեւս չէ՛ ղրկել ի վարժարան իրենց զաւակներն և յանձնել զայնս Խորէնեան վարժարանի մօտակայ տուներուն միոյն մէջ Օր. Զապէլ Փաշաեանի, անոր միջոցաւ ձեռագիտութեան և ուրիշ մանկավարժական դասեր սորվելու համար։ Սոյն աշակերտաց գումարը, գրեթէ երեք շաբաթուան կարճ ժամանակամիջոցի մէջ արդէն հասած է 15—20ի և օրէ օր աւելնալու վրայ է։

Ասի թէեւ ըստ առողջապահիկ օրինաց անընդունելի սովորութիւն մ'է՝ և կը յիշեցնէ ժողովրդա-թաղական յոռի սովորութիւնը, այլ սակայն «երկու չարեաց փոքրագոյնը» ընտրած են յիշեալ մանկիկներուն ծնողքները, փոխանակ ղրկելու այդ արտաքուստ փառաւոր շէնքը և հոն փուճ և սին տեղը ժամավաճառ ընելու իրենց զաւակներն, աւելի նախամեծար սեպեցին այդ յիշեալ օրիորդին հսկողութեան յանձնել, որ բաղդատմամբ յիշեալ վարժարանին, ինչպէս ըսի, շատ աւելի արդիւնաւոր լինել կը խոստանայ։

Աւելին կայ. Խորէնեան վարժարանին մանկավարժուհիներէն մին, շաբաթ մը կայ որ ձգած է իւր պաշտօնավարութիւնը. խնդրոյն հերոսին, Տնօրէնին կողմանէ, եղած անոր ամսականին անիրաւի զեղչման համար. եթէ տակաւին Պ. Պօյաճեան շարունակէ իւր պաշտօնը, յիշեալ վարժարանին ապագայն գուշակելը շատ և շատ դիւրին է։

Մեղք, հազար մեղք խեղճ մանկիկներուն որք զոհ կ'երթան ասոր անոր քմահաճոյքներուն։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՄԸ

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Յունվ. 20/1 Փետր. 1896

Անուանակ. և Վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. Սէրի A 1%	37	—
100			» » B	22	—
100			» » C	20	30
100			» » D գոցուած	22	36
400			բացուած	22	37
100			միջօրէ	22	31
100		1870	Ռու[illegible] գոցուած	102	—
Ֆր. 500			բացուած	101	50
			միջօրէ	102	—
Անկ.	Վճր.				
20	10	1890	Օսմանիէ 4%	—	—
22	11	1869	Քրէտի ժէն. Օթ.	7	34
10	5	1872	Սօս. Օթ. տը Շ. է Վ.	3	38
140	143	1878	Լաւրիում	45	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժթ. 5%	695	—
500	500		Երկաթուղիք (Գրթ.	845	—
20	3	1852	Թրամուէյ (Բժթ. 5%	9	35
500	500		(Գրթ.	490	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	17	—
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6%	1	65
11	5 1/2	1893	Օսմ. Ապահովն. Ընկ.	5	50
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	390	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՍԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	5	—
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	1	50
[illegible]	—	25
Գանխնիկ (Հէվալէսիզ)	1	32 1/2

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	5/8
Փարիզ »	Ֆր.	22	85
Վիեննա 3 օրուան	Ֆիօր.	10	87 1/2
Պէրլին չէք	Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար »	3	50
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 գրշ.էն	110	04
20 Ֆրանքնոց	87	30
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քըլիմից	51	10
Ռուպլ Թղթադրամ	6	53
Մէճիտիէ	108	29
Մաքուր արծաթ	103	—
Մէթալլիք	98	20
Տոկոս Ղալաթիոյ ծախքարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 31 Յուն.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնխկ. Ֆր.	—	—
» » C »	21	20
D (Բացուած »	—	—
(Գոցուած »	20	80
Ռումէլիի Երկաթուղի »	101	37
[illegible] »	455	—
[illegible] »	478	75
[illegible] »	412	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	388	75
Պանք Օթոման (անուանական) »	561	31
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	102	40
» » 4 1/2% »	107	20
» Իտալական »	84	65
Քրէտի Լիոնէ »	776	25
Քրէտի Ֆոնսիէ »	—	—
Քոնդուար տ'էսքոնթ »	—	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	—	—
Եգիպտական Միացեալ »	534	50
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	220
ՎԻԷՆՆԱ 31 Յուն.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիօրին	56	50
Օսմ. Ռէժի	185	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	131	55
» Փարիզի »	—	—
ԼՈՆՏՐԱ 31 Յուն.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ք.	57	—
» » B »	21	87
» » C »	20	75
D (Բացուած »	—	—
(Գոցուած »	20	18
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% երաշխաւ.	—	—
» » 1894 3 1/2% եգպ. հրկ.	—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	12	43
Անատոլուի Երկաթուղի »	12	—
Միացեալ Եգիպտական »	102	75
Առանձնաշնորհեալ » »	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	107	93
Պուլկար. Փոխառ. »	—	—
» » Նոր 6% »	84	75
Ռանթ Հելլենական 5% 1881 »	28	50
» » 5% 1884 »	28	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	370
ՊԷՐԼԻՆ, 31 Յուն.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	—	—
Ռումէլիի Երկաթուղի »	107	—
Անատոլուի Երկթ. 1/4 Վճռթ. »	—	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	395
» Փարիզի » 3 ամիս	—	—
Թեսալոնիկէի Երկաթուղի	—	—

ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

ԱՌՁԵՌՆ
ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Երկրորդ)
ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՃՈԽԱՑԵԱԼ
ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 50,000 ԲԱՌ, ՈՃ ԵՒԱՅԼՆ

Բազմաշխատ հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէնի գրեթէ բոլոր բառերէն զատ, գիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացուածներ համադերձ իրենց Գաղղ. Թարգմանութեամբն ։ Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք։ Սոյն խնամեալ եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմարիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանողներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարապողներու առ հասարակ։

Գործոյն վերջը աւելցուած է գաղղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասաւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ ցանկն համադերձ պիտանի եւ կարեւոր ծանօթութեամբք, որք մեծապէս պիտի օգնեն ուսանողին։

Էջ իբր 1000, ընտիր թղթի վրայ մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը համար գրեթէ նոյնքան գնահատելի են որքան պարունակութիւնը։

Գին { Ձօրաւոր խառօթէ կազմ 25 Դհ. / Լաթակազմ 27, Կիսակաշի 32 »

Կեդրոնատեղին է Յ. Մատթէոսեան Վաճառատունը, Թիւ 27 Ֆինճանճըլար եօգուշու Կ. Պոլիս։ Կը գտնուի Պ. Պոլսեցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Բերա Մեծ փողոց Վէյլայի եւ Քայլի գրատուները եւ Ղալաթիա Մահմուտիէ ճառուղի Թիւ 42, Ռոմոն եւ Ընկ. Թղթավաճառանոցն։

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՐԴԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորանշան գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Սկորպիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ ծծմբացուցիչ դեղերու, եւ նորանշան աւ ցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիքի զարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Զաւուքճեանց դէմը)։ Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրիմօվեկի փողոց ամէն օր։

Ե. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ժամանակը կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիննին։ 410

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Բարձրագոյն վարժարանի շրջանաւարտ մը, յանձն կ'առնէ երկրորդական վարժարաններու, մասնաւորապէս Կեդրոնական վարժարանի մտից քննութեան ներկայանալ փափաքողները պատրաստել։

Կուտայ նաեւ Հայ. Ֆր. Դրականութեանց պատմութիւն եւ ուրիշ մասնաւոր դասեր տուներու մէջ։

4—8 Դիմել Կեդր. Վարժարան

ՏՕՔԹ. ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԲԵՐԱ Կալաթա-Սարայ Թաւուգ փողոց թիւ 1

ԱԶԴ

Կը ծանուցանեմ արգոյ հայ հասարակութեան թէ, խմբովսանն նպաստելու համար ազգային դաստիարակութեան, այսուհետեւ գլխաւորաբար յառնելու մէջ մասնաւոր դասեր ալ պիտի աւանդեմ Ֆաշագլխութեան՝ իր խառն եւ զուտ (mixte et pure) բոլոր ճիւղերով՝ մինչեւ համալսարանի բարձրագոյն աստիճան։ Ինչպէս նաեւ պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Իրագիտութիւն, բնական գիտութիւններ, հին եւ Նոր Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Թուրքերէն տարրական կամ երկրորդական վարժարանաց համապատասխան աստիճան։

Այս առթիւ դիտել կուտամ թէ մեր իգական սեռը՝ որ ներկայացուցիչներ ունի գրականութեան, բժշկութեան եւ նոյն իսկ իրաւագիտութեան մէջ, հետեւող մը չէ ունեցած մաթեմաթիքական ուսմանց բարձրագոյն ճիւղերուն, անշուշտ շատ ուրախ պիտի ըլլամ եթէ հազարաւոր աշակերտուհիներուս մէջ թէեւ նաեւ բարձրագոյն մաթեմաթիք գիտցողներ։

Ուսանիլ փափաքողք կրնան դիմել Դաշընքէօյի Արամեան վարժարանը, Ղալաթիա՝ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, Միաց. Ընկ. գրասենեակը եւ կամ Պոլիս Պահճէ գափու Խօրասանճեան եղբարց վաճառատունը։ 434 18—30

ՏՐԴԱՏ Կ. ԳՈՒՐԳԷՆԵԱՆ

Ֆանէլա բուրդէ եւ բամբակէ, վերջին նորաձեւութիւն։ Էն աժանէն էն նուրբ տեսակ ծաքսաւի ֆանէլայք։ Ներքնակներու, այրերու եւ մանչերու համար։ Մեծ այլափոխութիւն վերջին նորաձեւութեանց, շքեղ ընտրութիւնք, ամենէն պարզէն էն վայելուչը։ Հարուստ հաւաքածոյ նմուշներու որք վաճառատան կողմէ Եւրոպայի ամեն երկիրները կը ղրկուին ճամբու ծախքը վճարուած։ Ձուլցերիոյ համար նամակներ 25 սանդ. քաղաքօղակներ 10 սանդիմ ԲՕԹԻՆԿԷՐ ԵՒ ԸՆԿ. ՑՈՒՐԻԽ (Զուիցեր) 414

ՃԱՆԹԱՐԳԵԼ
ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ
եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեքտրական գործիք
ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ
Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ
Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
14 եւ 19, Չիվիք Պէյ խան, 14 եւ 19
Քիւրէճիլէր — Կալաթա

Ա. Լ'ԷԹՈՒԱԼ

Գիներուն աժանութեամբն հանրածանօթ այս անուամբ տունն ի Բերա, Մեծ փողոց թիւ 398 կը լուծուի իր տիրոջ ի մօտոյ մեկնման պատճառաւ։ Հետեւապէս հաչուեյարդարութեան կը դնէ իւր բոլոր ապրանքներն յոյժ չափաւոր գիներով։ Արգոյ հասարակութենէն կը խնդրուի որ օգուտ քաղէ այս բացառիկ առթէն. լիքիտասիօնը կը սկսի յառաջիկայ երկուշաբթիէն։ 3—4

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
[illegible]
Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

33 Պալըգբազար փողոց. Օսմ. Պանքային դէմ. 33
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ
Վճարմանց դիւրութիւն

անձնարարութիւնք առանց ծախսի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 333

ACTIONS MINES D'OR
SUD—AFRICAINES
ՈՍԿԵՀԱՆՔԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ
ՀԱՐԱՒ—ԱՓՐԻԿԵԱՆ
ՇԱՀԱՒՈՐ ՍԵՆՏԻԿ ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

Գլխաւոր արժեթուղթերուն պարունակները յաճախորդներուս տրամադրութեան տակն են.

Ս. ՏԱՐՐԱ, Բամպիօթ միջնորդ, Կ. Պոլիս։ 429

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուներկու տարուան և տասնըութ տարուան, բժիշկներուն կողմէ յանձնարարուած, ստամոքսի ու այլ և այլ տկարութեանց, անարիւնութեան (անէմի), ինչպէս նաեւ նոր ապաքինած հիւանդներու համար։ Դիմել Օրթագիւղ՝ հանգուցեալ Մուսթաֆա Ցափըր աղայի տունը՝ հայոց եկեղեցւոյն դէմ։ 261

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1880 Կ. ԵՍԱՅԵԱՆՑ
[illegible]
MARQUE DEPOSÉE
Կ. Պոլիս, Չիվիք Պէյ խան թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ
Օսմանեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ
ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում
Տեսակի, չափի եւ գնի մասին կատարեալ ուղղամտութիւն
Զգուշանալ միմարքայիՆ Կեղծերէն

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Ո—րպէնօ շոգենաւը, նաւապետ Քըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Տո—րօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքբըրմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 19ին և Փետրուար սկիզբը հոս կը սպասուի։

Էղրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուաթսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 31ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

ՈՐՈՇ ԳԻՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
ԱՅՐԵՐՈՒ, ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ՁՄԵՌԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԶԳԵՍՏՆԵՐ ԿՈՒԳԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿ
ԱՅՐԵՐՈՒ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՈՒ
ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԱՅԼԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՐԾԱԶԱՆՑ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ, ՁԵՒ ԵՒ ՆԿԱՐ ՎԱՅԵԼՈՒՉ
ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱԺՆՈՒԹԻՒՆ
Վաճառումնք ՈՐՈՇ ԳՆՈՎ, ընդարձակ վաճառատանց մէջ.
Ի ՂԱԼԱԹԻԱ
Քարաքէօյ 20, Մեծ Մթերանոց Պորսայի եւ Եէնի-Ճամի փողոց եւ Թիւնէլի մօտ
ՊՈԼԻՍ
Նոր շէնքին մէջ, Մեծ փողոց Պահճէ-քափու, կամուրջին մօտ.
ՈՐՈՇ ԳԻՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ

ԹԷՅ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԹԷՅԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԻՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՑԱՄԻՆ
1888
Ա. ԱԼԷՄԵԱՆ ԵՒ Գ. ՑՈՎՆԱՆԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, ԹԱՀՄԻՍ ՓՈՂՈՑ 49, 52

ԹԷՅԻ թիւ 52 Վաճառատան մէջ կը ծախուի Չինաստանի, Ճաւայի, Սէյլանի, Հնդկաստանի ընտիր թէյ, մեծ եւ փոքր քանակութեամբ։

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ թիւ 49 Վաճառատան մէջ կը ծախուին Եւրոպական բազմատեսակ եւ ընտիր ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ, պիսքիւի, շոքոլա, եւ անուշ քաղցրեղէններ իւղեր եւ այլն։

433 Վաճառք առատ. Դահեցում կատարեալ. Ծանծնարարելի տոնէ. 48 60

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,671.018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 2.906.678

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.444.600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Իսկ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,00

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 bis սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերու.

1828 L'UNION DE PARIS

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագինք	ֆրանք	93	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	16 1/2	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչև ցարդ վճարեալ վնասներ	»	194	»
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	15 ՄԻԼԻԱՌ	

Ընկերութիւնը չահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամեն տեսակ վաճառք և վաճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանող զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՌԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիօնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Օսմ. Կայս. դրամատան և Րէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։

Մ. ԱՏՕԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղւոյ Ընկերութեան և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Փոխ-Նախագահ։

Մ. Մ. ՕՏԷՈՒՏ. Ս. Տէրվիէ, Դ. Ժէմառ, Ժ. Մառքուառ, Ա. Միռապօ, Ա. Թուրնէյսըն. Անդամ Վարչական Խորհրդոյ։

Մ. ՇԱՌԼ ՐՈՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։

Մ. ԱԼՊԷՐ ՖՕՌ. » կենաց ճիւղին։

Մ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.

Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան։

Ընկերութեան դրամատունն ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆՔԱՆ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	ֆրանք	127	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	15 1/2	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչև ցարդ վճարեալ վնասներ	»	72	»
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	258	»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն	Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն	Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն	» à terme fixe

4. Գօմպինէ (Combinée) բսուած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ, ապահովագրութիւնք կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր դաշնագրին միջոցաւ (police d'assurance) առորագրութեան ներքև, շահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով դաշնագրին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը մնայ և թէ երաշխաւորութեան ներքև առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժիններն։

Իւնիօն Ընկերութեան 127 միլիոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ %ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներև է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, [illegible] մը քաղաքական տէր անձինք կը փնտռուին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ. ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ

28

ԱՐԵԱՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

APPAUVRISSEMENT DU SANG

Անարիւնութիւնը, քլօրօզ, ամսականի հիւանդութիւնները, սպիտակ դալուկները արագօրէն աղէկնալու համար բաւական երկաթի և ֆոսֆատի պէտք ունին. Անոնք միացած կը գտնուին ԼԸՐԱՍ ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՖԷՌԻՆ մէջ, յոյժ յանձնարարելի փափկակազմ, անախորժակ տղոց և դժուար զարգացող աղջիկներու համար։

8, Վիվիէն փողոց, Փարիզ և բոլոր դեղարանները A.

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԷՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ալ ձարկ չկայ խարկելու և փոթթելու. MARQUE DE FABRIQUE Ընդունուած է անասնաբոյժերու և անասնաբուժներու կողմէ.

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՄԱՐՔԱՆ

Այս դեղ անմիջապէս և անվրէպ կը դարմանէ ձիերուն կաղալը, ծռմռածքները, ոտքերու ուռելը, ցաւելը, ջղերը, ծունկի ուռեցքները, սրունքներու անջատումը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաև կը վանէ կարգ մը հիւանդութիւններ։ Գին վեց ֆրանք։

Ի Փարիզ Սէնթ Օնորէ փողոց Թիւ 275, Լէսթիվիյէ և Ընկերութիւն։

Վեց ու կէս ֆրանքով ուզուած տեղը կը յանձնուի։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէգիքի, Գասպարեան, Քիւլլիւքեան ու Քանզիւք և այլ մեծ դեղավաճառներու քով։ 356 29—52

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոնտոսի մէջ [illegible]

Առաջին շոգենաւը Պոլսէն պիտի ուղևորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն փետր. 5ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Առաջին շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղևորի փետր. 3ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղևորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի [illegible] նաւուղղեաց ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳԻՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 10

33

Արտօնատէր Ս. ՏԱՃԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՍԻՐՕ ՏԸ ՌԷՖՕՐ ԻՕՏԷ

ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրօ Անթիսքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւելի փոխանորդութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մարմնի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաև վիզի գեղձերը հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

— —

Ուղղակի և ձեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի և Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթևդարձին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիայէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, երեկոյեան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Բաթումսա, (փոխանակի Բաթաքօյօ) Շիրա, Սէլանիկ, Տէտէ Աղաճ, փոխանակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առտուան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոխանակի Քավալա), ճոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն. Իզմիրէն, Պիրէ նէն, ճոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ճոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնըհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վաթի, Սամոս, փոխանակի Հռոդոս, Պէյրութ, Լարնագա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիփոլի, նոյնէն Պէյրութ, Աղեքսանտրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէյրութ դէպ ի Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ճոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ԲԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ ամէն նոյնիսցորեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակի Սերով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրէն դէպ Ինէպոլի, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Բաթում։ 425

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլ, Պօրտօ, Մէջէրկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ ճամբորդ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնո
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անսպիս	3000	Նէբթիս	2400
Բէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլը	3000	Կասբըեն	1500
Մաբիօթիս	2500	Կիւլէն	1500

Մերկեզեան շոգենաւը, նաւապետ Պըրաուն, ամսոյս դէպ ի 25ին Լիվրփուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառ քով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

330

L'ANCRE ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Գ. Ժամս Էտմոն Ձէյի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռօտոլֆ Հոթոս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հոթոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քօլըման Նարօ » » »
» Անթուան Բրօբէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բօնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Կոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհ. գական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, Թօմ Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՑԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Գօծամանօղլու խան Թիւ 7. 302

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՆՆԵՐՈՒ

ՊԱՀՃԷ ՔԱՓՈՒ, ՍՈՒՍԱՄ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7, ՍԹԱՄՊՕԼ

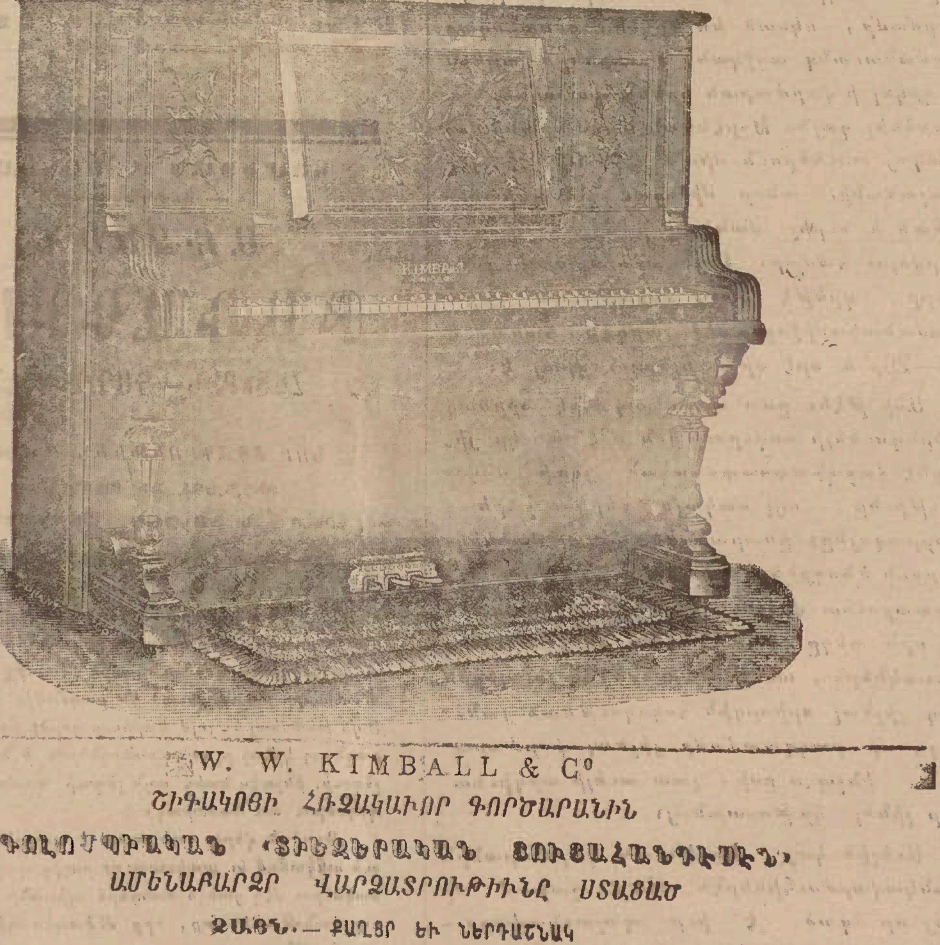

W. W. KIMBALL & Cº

ՇԻԳԱԿՕՅԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

ԿՈԼՈՄՊԻԱԿԱՆ «ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ»

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ

ՁԱՅՆ. — ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ. — ՃՈԽ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց գերազանցութիւնն աշխարհածանօթ է արդէն. միայն թէ գներուն համեմատաբար բարձրութեան պատճառաւ դիւրամատչելի չեն համարուած այս երկրին մէջ։ Կոստիկեան եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ մասնաւոր համաձայնութեան մ'եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս ընտիր գործիները ծանօթացնելու համար, որով կարող են նոյն իսկ յԱմերիկա ծախուած գներէն շատ աւելի աժան վաճառել զանոնք։

Արգոյ յաճախորդք, փոխանակ Բերայի մեծածախս խանութները դիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել հաճին, փորձով պիտի տեսնեն թէ հասարակ դաշնակի մը գնէն քիչ մը աւելի վճարելով, պիտի կարենան ունենալ այս պատուական Դաշնակներէն եւ Երգեհոններէն։

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԾԱԼԼՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ

Գոցուած միճակի մէջ հոյակապ սքանչելի դարանի մը ձեւն ունենալով, բացուած ատեն իւր ամեն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ անկողին մը կը ներկայացնէ։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՈՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առանց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Յովն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ ճշդեալ մեծածախեալ մարքան կը կրեն. Ուստի այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողները զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսնեն։

Յովն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն. կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածելիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գծուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

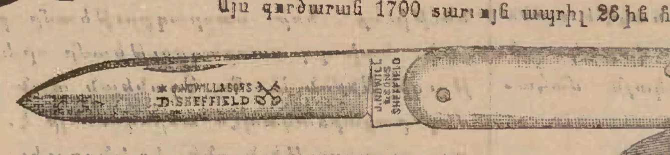

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլներ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու առաւելութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ յաւ սեղանի դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժամ քլուպէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու ծովային զինուորականաց յատուկ կոճակներ, բոլորակի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

Թ.Ի.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1895 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2

Վոսփորէն Պոլիս շոգենաւեր

2 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ռ. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 — Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 — Պէյք. Բշպ. Չգզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ.
2 45 Ենմ. Մէզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշքթ.
2 45 Պէյք. Բշպ. Ենք. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Արն. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Գապ.
3 — Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշպ. Չգպ. Գնլճ. Ա. Հս. Գնտ. Վանի. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
3 35 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
5 — Պէյ. Բշպ. Չպգ. Գնլճ. Ա. Հ. Գանտլ. Վնք. Չնկք. Պէյլ. Գզկճ. Պշք.
4 35 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պյճ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
5 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյք. Թրպ. Պէյք. Ենք. Իսթ. Միրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արվ. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
6 30 Պէյք. Ենք. Գնլճ. Մրկ. Ր. Ա. Հ. Գանտլ. Արն. Չնք. Պէյլ. Օրթք. Գզկ. Պշկ.
7 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշպ. Են. Մրկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ. Արն. Գրչ. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշթ.
7 45 Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վան. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թար. Ենք. ՍԹՆ. Պօյճ. Ր. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
9 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Ենք. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնող շոգենաւեր

3 15 Պէշկ. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպ. Ր. Հ. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզպ. Ենմ.
3 30 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պէյք.
4 15 Գապ. Պշկ. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պքզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Ր. Ա. Գավազ
5 — Գզթ. Պշկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Բշպ. Պէյք. Ենք.
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշ. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Ր. Հ. Պօյճ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 15 Պշք. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Գնտլ. Արվ. Ր. Հս. Պօյճ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 5 Գապ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պքզ. Մզպ. Ր. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. Իսթ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պքզ. Պէպ. Ենմ. [illegible] պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պքզ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. ՍԹԷՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ[illegible]
11 30 Պշկթ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գանտ. Պէտէք
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ.